

Tupakkatilasto 2015

Tobaksstatistik 2015

Tobacco statistics 2015

Marke Jääskeläinen
+358 29 524 7654
marke.jaaskelainen@thl.fi

Sirpa Virtanen
+358 29 524 7495
sirpa.virtanen@thl.fi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
PL 30 (Mannerheimintie 166, Helsinki)
00271 Helsinki
Puhelin: + 358 29 524 6000
www.thl.fi

Tupakkatilasto 2015

22.9.2016

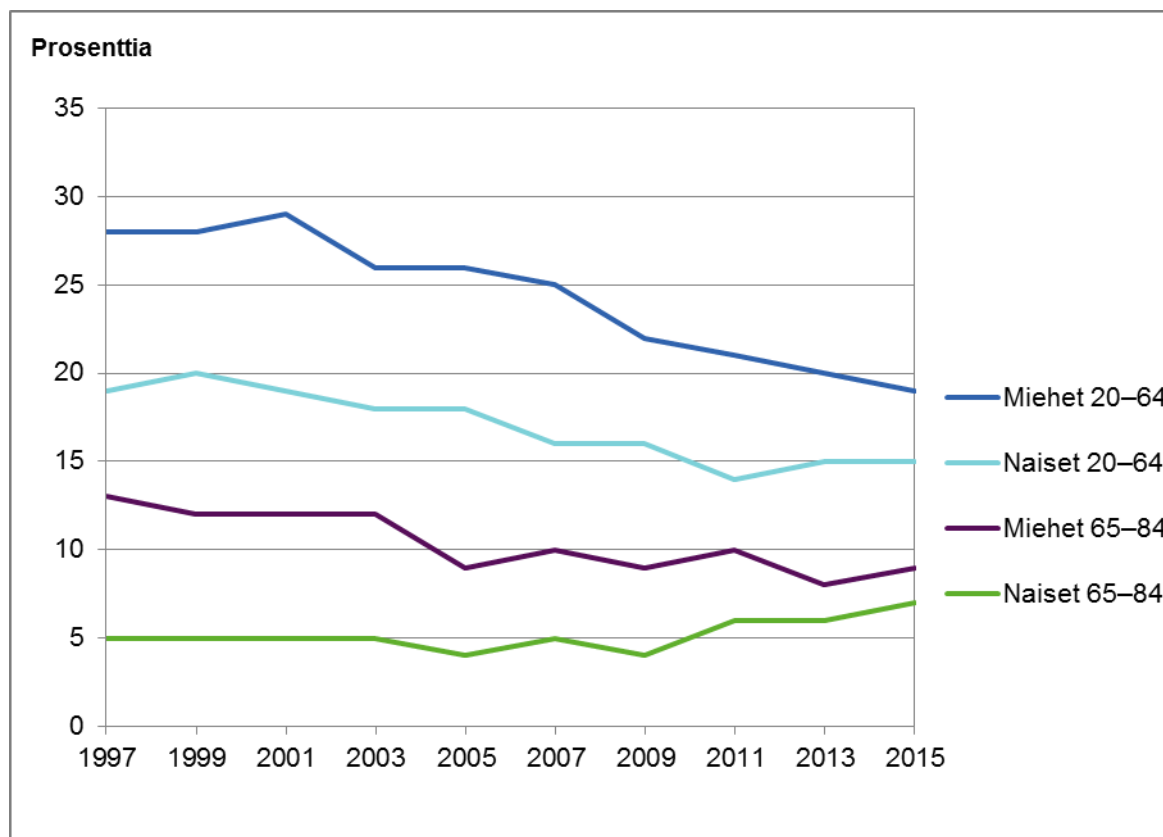
Suomalaisista 20–64-vuotiaista noin 17 prosenttia tupakoi päivittäin vuonna 2015. Miehistä päivittäin tupakoi 19 prosenttia ja naisista 15 prosenttia. Eläkeikäisistä eli 65–84-vuotiaista päivittäin tupakoi kahdeksan prosenttia, eläkeikäisistä miehistä yhdeksän prosenttia ja naisista seitsemän prosenttia.

Viimeisten kymmenen vuoden aikana aikuisväestön samoin kuin eläkeikäisten miesten tupakointi on vähentynyt. Eläkeikäisten naisten tupakointi on hieman lisääntynyt.

Nuorten eli 14–20-vuotiaiden päivittäinen tupakointi on vähentynyt. Kun vuonna 2015 päivittäin tupakoi sekä 16-vuotiaista tytöistä että pojista 11 prosenttia, olivat vastaavat osuudet vuonna 2005 tytöillä 27 prosenttia ja pojilla 23 prosenttia.

Kouluasteen mukaan tarkasteltuna ammatillisten oppilaitosten opiskelijoista päivittäin tupakoi huomattavasti useampi kuin lukiolaisista. Myös nuuskan päivittäinen käyttö on yleisempää ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden kuin lukiolaisten keskuudessa.

Kuvio 1. Päivittäin tupakoiden miesten ja naisten osuudet (%) ikäryhmittäin 1997–2015

Lähteet: 20–64-vuotiaat: vuodet 1997–2012 Suomalaisen aikuisväestön terveystietäytyminen ja terveys (AVTK) – tutkimus, THL, vuodet 2013–2015 Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus (ATH), THL. 65–84-vuotiaat: vuodet 1997–2011 Eläkeikäisen väestön terveystietäytyminen ja terveys (EVTK) -tutkimus. THL, vuodet 2013–2015 Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus (ATH), THL.

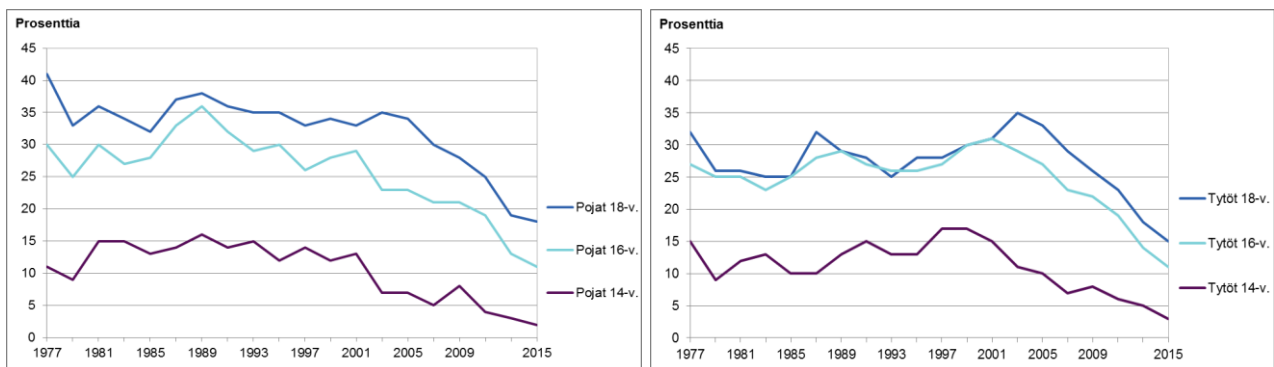
Väestön tupakointi

Päivittäistupakointi on vähentynyt vuosien 1997–2015 aikana. Vuonna 1997 päivittäin tupakoi 20–64-vuotiaista miehistä lähes 30 prosenttia, kun vuonna 2015 vastaava osuus oli 19 prosenttia. Päivittäin tupakoivien 20–64-vuotiaiden naisten osuus pysyi samalla tasolla (~18 %) vuosina 1997–2006. Vuodesta 2007 lähtien naisten päivittäistupakointi on vähentynyt. Vuonna 2015 20–64-vuotiaista naisista tupakoi päivittäin 15 prosenttia. (Kuvio 1; liitetaulukko 1.)

Eläkeikäisessä väestössä (65–84-vuotiaat) miehistä tupakoi päivittäin yhdeksän prosenttia ja naisista seitsemän prosenttia vuonna 2015 (Kuvio 1; liitetaulukko 2).¹ Eläkeikäisten naisten päivittäinen tupakointi lähti kasvuun 2000-luvun puolivälissä. Vuodesta 2005 päivittäin tupakoivien naisten osuus on kasvanut kolme prosenttiyksikköä, kun samaan aikaan miesten tupakointi on laskenut hieman. Naisten tupakoinnin kasvu selittyy nuoresta asti runsaasti tupakoineen naisten ikäluokan saavutettua eläkeiän.

Nuorten päivittäistupakointi on vähentynyt viimeisten kymmenen vuoden aikana. Vuonna 2015 päivittäin tupakoi sekä 16-vuotiaista pojista että tytöistä 11 prosenttia, kun vuonna 2005 vastaavat osuudet olivat pojilla 23 prosenttia ja tytöillä 27 prosenttia.² (Kuvio 2; liitetaulukko 6.)

Kuvio 2. Päivittäin tupakoivien 14-, 16- ja 18-vuotiaiden poikien ja tyttöjen osuudet (%) 1977–2015

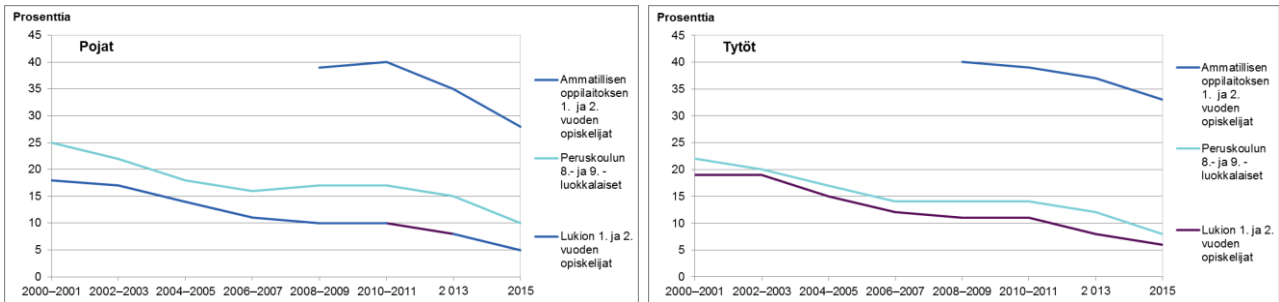
Lähde: Nuorten terveystapatutkimus (NTTT). Tampereen yliopisto.

Nuorten tupakoinnissa on kouluasteikohtaisia eroja. Vuonna 2015 perusopetuksen 8. ja 9. luokkalaisista yhdeksän prosenttia tupakoi päivittäin (tytöistä 8 % ja pojista 10 %). Lukioiden 1. ja 2. vuoden opiskelijoista päivittäin tupakoivia oli kuusi prosenttia. Opetussuunnitelmaperusteisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa opiskelevien kohdalla tupakointi on edelleen huomattavasti muita kouluasteita yleisempää. Ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijoista päivittäin tupakoi 30 prosenttia (tytöistä 33 % ja pojista 28 %). Vaikka ammatillisissa oppilaitoksissa päivittäin tupakoivien osuus on vieläkin suuri, on tupakointi edelleen vuonna 2015 vähentynyt. (Liitetaulukko 5; kuvio 3.)

¹ Eläkeikäisten (65–84-vuotiaiden) tupakointitiedot saadaan THL:n Alueellisesta terveys- ja hyvinvointitutkimuksesta (ATH). Vuotta 2012 edeltävät tiedot on saatu joka toinen vuosi toteutetusta THL:n Eläkeikäisten väestön terveyskäyttäytyminen ja terveys -tutkimuksesta (EVTK).

² 14-, 16- ja 18-vuotiaiden tupakointitiedot saadaan joka toinen vuosi toteutettavasta Tampereen yliopiston terveystieteen yksikön Nuorten terveystapatutkimuksesta (NTTT).

Kuvio 3. Päivittäin tupakoivien 14–20-vuotiaiden poikien ja tyttöjen osuudet 2000–2015

Lähde: Kouluterveyskysely. THL.

Nuuskan päivittäinen käyttäminen vuonna 2015 perusopetuksen 8. ja 9. luokkalaisilla tytöillä, lukion 1. ja 2. vuoden tytöillä sekä ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden tytöillä oli harvinaista (alle 1 %). Sen sijaan pojat käyttivät päivittäin nuuskaa huomattavasti yleisemmin. Peruskouluissa päivittäin nuuskaa käytti pojista kahdeksan prosenttia, lukioissa yhdeksän prosenttia ja ammatillisissa oppilaitoksissa 13 prosenttia. Päivittäin nuuskaa käyttävien poikien osuus on kaksinkertaistunut vuoteen 2010/2011 verrattuna.

Työkäisestä väestöstä nuuskaa käytti vuonna 2014 päivittäin 2,4 prosenttia 15–64-vuotiaista miehistä. Nuuskaaminen oli yleisintä 25–34-vuotiailla miehillä, joista 5,2 prosenttia ilmoitti nuuskaavansa päivittäin. Satunnaisesti nuuskaa käytti 3,2 prosenttia miehistä. Satunnaisesti eniten nuuskasivat 25–34-vuotiaat miehet, joista 8,1 prosenttia ilmoitti nuuskaavansa satunnaisesti. Miehistä 84 prosenttia ja naisista 98 prosenttia ei ole koskaan nuuskannut. Naisilla päivittäinen nuuskan käyttö on vähäistä (0,2 %). Prosentti 15–24-vuotiaista naisista nuuskasi satunnaisesti. (Liitetaulukko 9.) Nuorten terveystapatutkimuksen mukaan 16-vuotiaista pojista nuuskasi vuonna 2015 päivittäin 3 prosenttia ja 18-vuotiaista pojista 5,6 prosenttia.

Nikotiinia sisältäviä sähkösavukkeita käytti päivittäin perusopetuksen 8. ja 9. luokkalaisista pojista neljä prosenttia ja lukiolaisista kaksi prosenttia. Perusopetuksen ja lukioiden työistä alle prosentti käytti nikotiinia sisältäviä sähkösavukkeita päivittäin. Ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden pojista seitsemän prosenttia ja tytöistä kolme prosenttia käytti nikotiinipitoisia sähkösavukkeita päivittäin. Myös Nuorten terveystapatutkimuksen mukaan sähkösavukkeiden kokeilut ovat lisääntyneet vuosien 2013 ja 2015 välillä. Päivittäinen sähkösavukkeiden käyttö oli runsainta 18-vuotiailla pojilla, joista tuotteita käytti 3,5 prosenttia. Noin puolet sähkösavukkeita käyttävistä käytti nikotiinipitoisia nesteitä.

Vuonna 2014 alle prosentti työkäisistä miehistä ja naisista käytti sähkösavukkeita päivittäin. Satunnaisesti sähkösavukkeita käyttivät eniten 15–24-vuotiaat naiset, joiden joukossa satunnaisesti käyttäviä oli seitsemän prosenttia. Miehistä satunnaiskäyttäjiä oli eniten 25–34-vuotiaiden joukossa (5 %). Miehistä 92 prosenttia ja naisista 95 prosenttia ei ollut koskaan käyttänyt sähkösavukkeita.

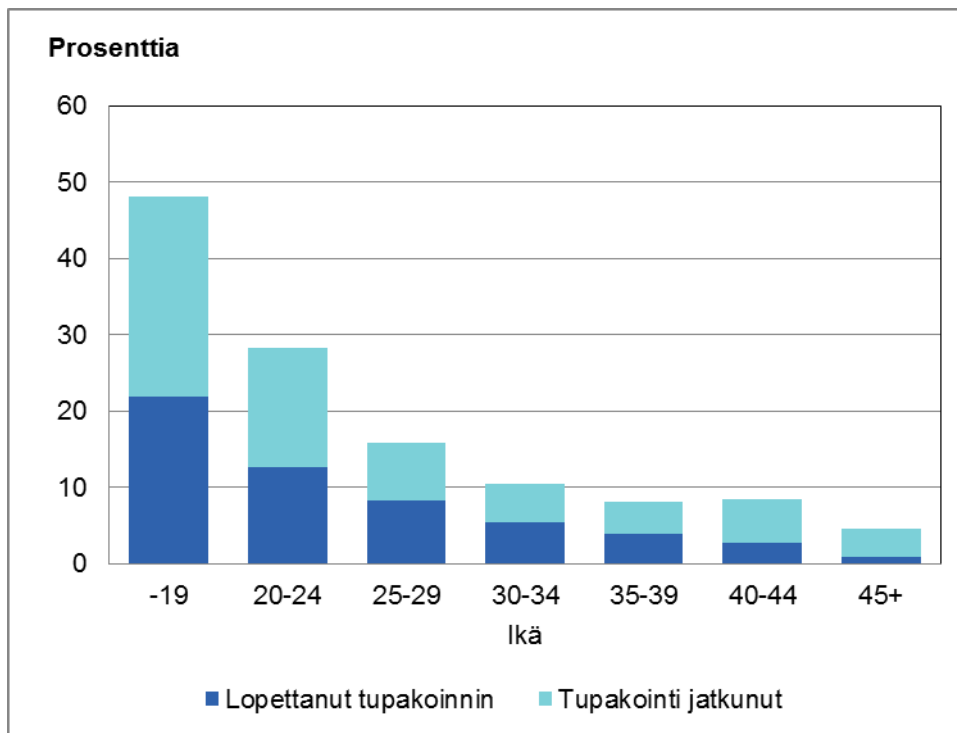
Tupakoinnin haluaisi lopettaa 58 prosenttia 15–64-vuotiaista tupakoitsijoista. Tupakoivista miehistä 10 prosenttia ja naisista 12 prosenttia ilmoitti, ettei halua lopettaa tupakointia. Päivittäin tupakoivista miehistä 35 prosenttia ja naisista 42 prosenttia oli yrittänyt lopettaa tupakoinnin olemalla tupakoimatta vähintään vuorokauden viimeisen 12 kuukauden aikana. Nikotiinikorvaushoitoa ilmoitti käyttäneensä tupakoinnin lopettamiseksi viimeisen 12 kuukauden aikana 18 prosenttia miehistä ja 15 prosenttia naisista.

Raskauden aikainen tupakointi

Vuonna 2015 raskauden aikana tupakoi ennakkotietojen mukaan 15 prosenttia kaikista synnyttäjistä, mikä on vastaava luku kuin 2000-luvun alkuvuosina. THL:n Perinataalitalaston³ mukaan viime vuosina tupakoivista yhä useampi on ilmoittanut lopettaneensa tupakoinnin raskauden ensimmäisen kolmanneksen aikana. Vuonna 2015 ennakkotietojen mukaan tupakoinnin ilmoitti lopettaneensa 49 prosenttia tupakoineista, mikä on noin kaksi prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisellä vuonna ja viisi prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2013.

Raskauden aikainen tupakointi on yleisempää nuoremmissa ikäryhmissä. Vuonna 2015 alle 20-vuotiaista synnyttäjistä 48 prosenttia (N=912) tupakoi raskauden aikana, ja heistä 46 prosenttia ilmoitti lopettaneensa tupakoinnin raskauden ensimmäisen kolmanneksen aikana. Sen sijaan yli 35-vuotiaista synnyttäjistä noin kahdeksan prosenttia (N=11 066) tupakoi raskauden aikana, ja heistä 45 prosenttia lopetti tupakoinnin raskauden alkuaikana. (Kuvio 4.)

Kuvio 4. Synnyttäjien tupakointi ja tupakoinnin lopettaminen raskauden ensimmäisen kolmanneksen aikana ikäryhmittäin 2015, %

Lähde: Perinataalitalasto. SVT. THL.

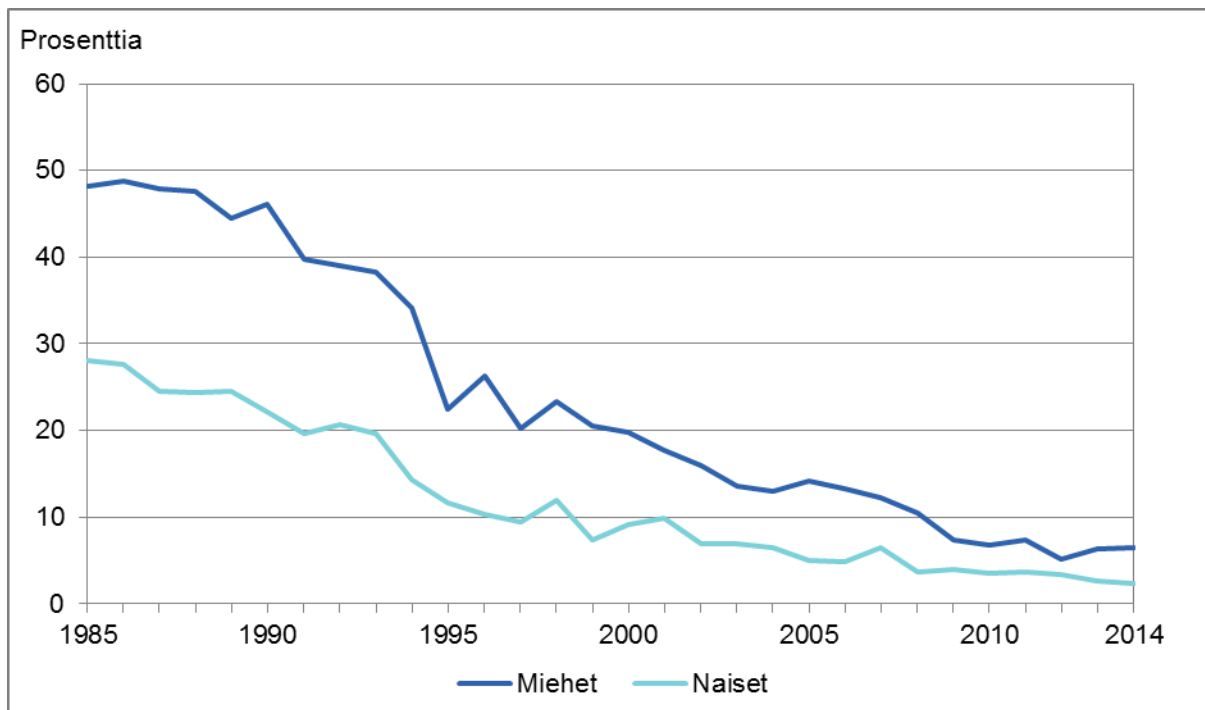
³ Synnyttäjistä, synnytyksistä ja vastasyntyneistä julkaistaan vuosittain erillinen tilastoraportti (<http://www.thl.fi/tilastot/synnyttajat>), jossa on tietoja muun muassa raskauden aikaisesta tupakoinnista.

Tupakansavulle altistuminen työpaikoilla

Tupakkalain vuonna 1995 voimaan tullut muutos rajoitti tupakointia työpaikoilla lukuun ottamatta ravintoloita. Tupakointi oli sallittu ainoastaan erillisessä tupakointitilassa, josta tupakansavu ei saanut levitä työpaikan muihin tiloihin. Ravintoloita koskeva tupakkalaki tuli osittaisena voimaan kahdessa vaiheessa vuosina 2000 ja 2004. Täysimääräisesti tupakointikielto toteutui ravintoloissa vuonna 2007. Edelleenkin ravintolat voivat tietyin tupakkalaissa säädetyin edellytyksin sallia tupakoinnin erillisissä tupakointitiloissa, joista tupakansavu ei saa levitä ravintolan muihin osiin. Elokuussa 2016 voimaan tulleen tupakkalain mukaan kaikkien työpaikkojen tupakointitilojen, mukaan lukien ravintolat, tulee olla hyväksytyt tupakointiin maankäyttö- ja rakennuslain nojalla. Tälle vaatimukselle on laissa annettu kahden vuoden siirtymäaika.

Tupakoimattomien työntekijöiden päivittäinen altistuminen työpaikan tupakansavulle väheni vuosina 1985–2014 miehillä 48 prosentista kuuteen prosenttiin ja naisilla 28 prosentista kahteen prosenttiin THL:n Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (AVTK) - tutkimuksen mukaan. Vuosittainen väheneminen oli selvästi suurinta vuosien 1994 ja 1995 välillä, jolloin tupakkalain muutos tuli voimaan. (Kuvio 5.)

Kuvio 5. Tupakoimattomien työntekijöiden altistuminen tupakansavulle päivittäin työpaikalla sukupuolen mukaan (%) 1985–2014

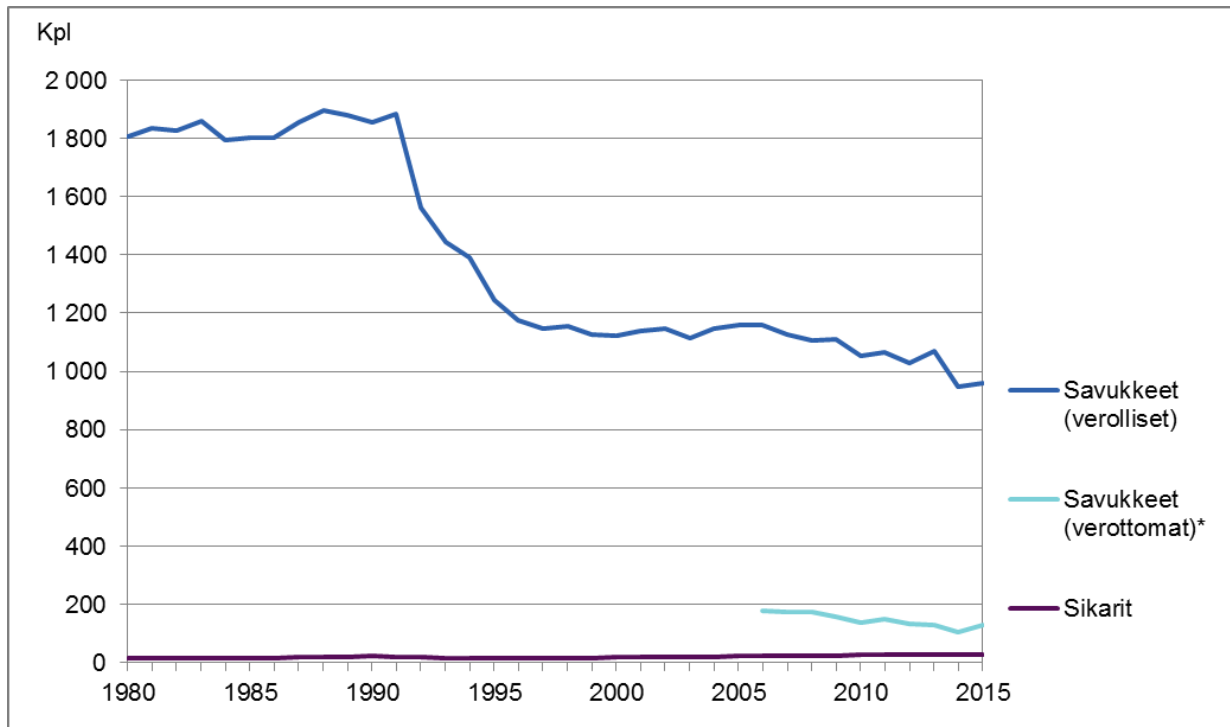
Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus. THL.

Tupakkatuotteiden kulutus 2015

Suomessa luovutettiin kulutukseen vuonna 2015 (joulukuun 2014–marraskuun 2015 tietojen mukaan) verollisia savukkeita 4 391 miljoonaa kappaletta ja sikareita 121 miljoonaa kappaletta. Verottomien savukkeiden kulutus nousi 23 prosenttia edellisestä vuodesta. Suomalaiset toivat ulkomaanmatkoilta 602 miljoonaa verovapaata savuketta vuonna 2015, kun edellisvuonna määrä

oli 488 miljoonaa savuketta. Nuuskan ja purutupakan kulutus on lisääntynyt 2010-luvulla. (Liitetaulukko 11.)

Kuvio 6. Verollisten ja verovapaiden savukkeiden sekä sikareiden kulutus (joulumarraskuu) kappaletta 15 vuotta täyttäneeltä asukasta kohti 1980–2015

Lähde: Tulli; THL.

*Savukkeiden verotonta matkustajatuontia on tutkittu vuodesta 2006 alkaen.

Vuonna 2015 (joulukuu 2014–marraskuu 2015) savukkeita kulutettiin 1 120 kappaletta 15 vuotta täyttäneeltä henkilöä kohden. Vuoden 2005 jälkeen savukkeiden kulutuksen trendi on ollut laskeva. Sikarien keskimääräinen kulutus 15 vuotta täyttäneiltä kohden oli 1980-luvun alussa 17 kappaletta vuodessa. Vuoden 2005 jälkeen sikarien kulutus on ohittanut 1990-luvun alun tason ollessa 26 kappaletta vuonna 2015. Irtotupakan kulutus väheni vuodesta 2002 vuoteen 2010, jonka jälkeen siinä on esiintynyt tämän tilaston perusteella vuosittaista vaihtelua. (Liitetaulukko 12; kuvio 6.)

Verollisten savukkeiden kulutus nousi 1940-luvun puolesta välistä aina 1970-luvun puoliväliin saakka, jolloin tupakkalaki säädettiin. Tämän jälkeen kulutus väheni huomattavasti 1990-luvulla. Suurin väheneminen sijoittuu 1990-luvun alun lamavuosiin. Kulutus ei enää laman jälkeen palautunut sitä edeltävälle tasolle, vaan jäi pysyvästi matalammaksi. Vuonna 2015 verollisia savukkeita kulutettiin 5 053 miljoonaa kappaletta. Suuret vuosittaiset muutokset verollisten tupakkatuotteiden kulutuksessa viime vuosina selittyvät vuosien 2009, 2012, 2014 ja 2015 tupakkaveron korotuksilla. Luvut eivät suoraan kuvaa todellista kulutusta, koska tupakkateollisuus ostaa suuria määriä savukkeita varastoon aina edellisen vuoden lopussa ennen veronkorotusta. TNS Gallupin matkustajatuontiseurannan mukaan matkustajatuonti on veronkorotuksista huolimatta vähentynyt vuoteen 2014 asti. Vuonna 2015 matkustajatuonti oli edellisvuotta suurempaa. Irtotupakan osalta kulutuksessa on havaittavissa voimakasta aaltoliikettä 1940-luvulta alkaen. Sikarien kulutuksen piikki oli 1970-luvulla (211 miljoonaa kappaletta), jonka jälkeen se laski huomattavasti. 1990-luvun puolivälistä sikarien kulutus on ollut kasvussa. Vuonna 2015 sikareita kulutettiin 119 miljoonaa kappaletta. (Liitetaulukko 14.)

Tullin haltuun ottamien savukkeiden määrä kasvoi merkittävästi vuodesta 1995 vuoteen 2000, jolloin se saavutti huippunsa. Haltuun otettujen savukkeiden määrä on laskenut vuodesta 2006

alkaen ja se oli alimmillaan vuonna 2015. Vuonna 2006 tulli takavarikoi 32,6 miljoonaa savuketta, kun se vuonna 2014 otti haltuun 4,8 miljoonaa savuketta ja 3,4 miljoonaa savuketta vuonna 2015. (Liitetaulukko 14.)

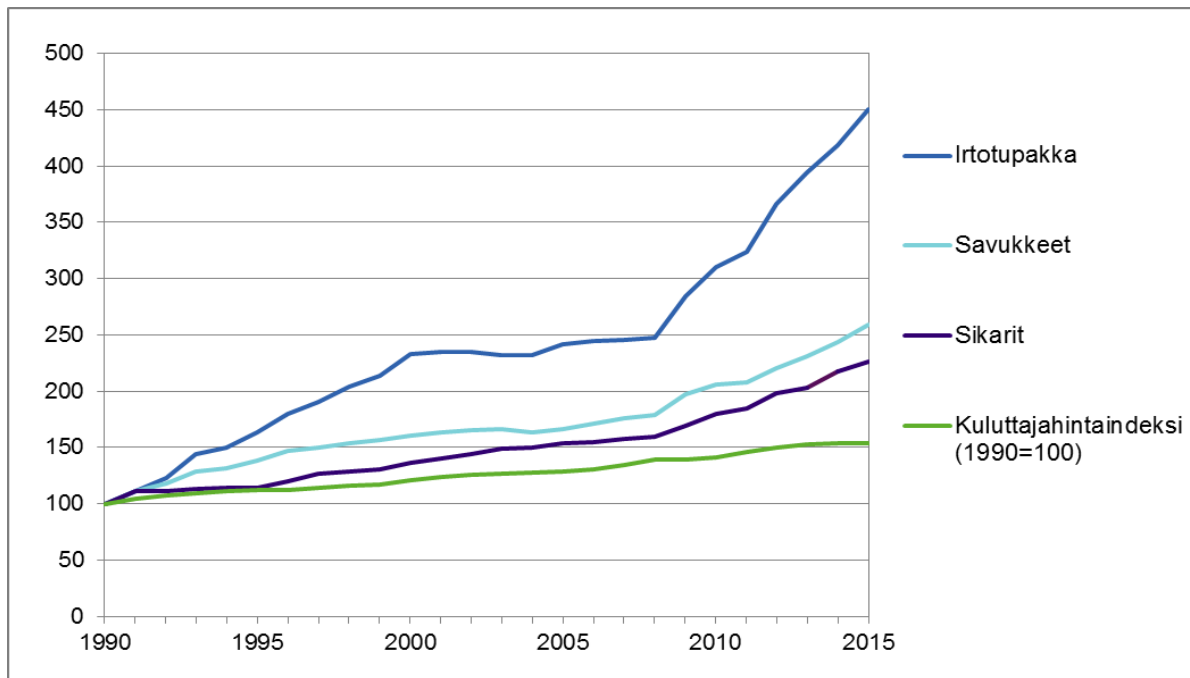
Tupakkatuotteiden hintakehitys

Vuonna 2015 tupakkatuotteiden nimellishinnat nousivat keskimäärin 6,1 prosenttia. Tuoteryhmittäin tarkasteltuna savukkeiden hinnat nousivat 6,1 prosenttia, sikareiden hinnat 4,1 prosenttia ja irtotupakan hinta 7,5 prosenttia. (Liitetaulukko 15; kuvio 7.)

Tupakkaveroa korotettiin vuosina 2009, 2010, 2012, 2014 ja 2015. Lisäksi yleistä arvonlisäveroprosenttia korotettiin heinäkuussa 2010 ja tammikuussa 2013. Tupakkatuotteiden nimellishinnat ovat nousseet noin 47 prosenttia vuosina 2008–2015. Savukkeiden hinta on noussut noin 44 prosenttia ja sikareiden hinta noin 41 prosenttia vuoteen 2008 verrattuna. Irtotupakan hinta on noussut eniten eli noin 82 prosenttia. (Liitetaulukko 15.)

Ennen vuotta 2009 tupakkaveroa korotettiin kaikkien tupakkatuotteiden osalta edellisen kerran vuonna 1996. Lisäksi vuosina 1998 ja 2000 korotettiin irtotupakan veroa. Merkittävä osa tupakkatuotteiden hinnasta on tupakkaveroa, josta osa määräytyy arvoperusteisesti ja osa on yksikkövero. Arvoperusteisen veron johdosta tupakkatuotteesta kannettavan tupakkaveron määrä kasvaa muun hinnanosan kasvaessa. Tupakkatuotteiden hinnat ja tupakkaveron määrä kasvavat yleisen hintatason nousun mukana. Veronkorotuksia tehtiin vuosina 2009–2015, joten veronkorotukset ovat vaikuttaneet vain osin hintojen nousuun. Osa hintojen noususta selittyy yleisen hintatason nousulla.

Kuvio 7. Tupakkatuotteiden nimellishintaindeksit 1990–2015 (1990=100)

Lähde: Tilastokeskus.

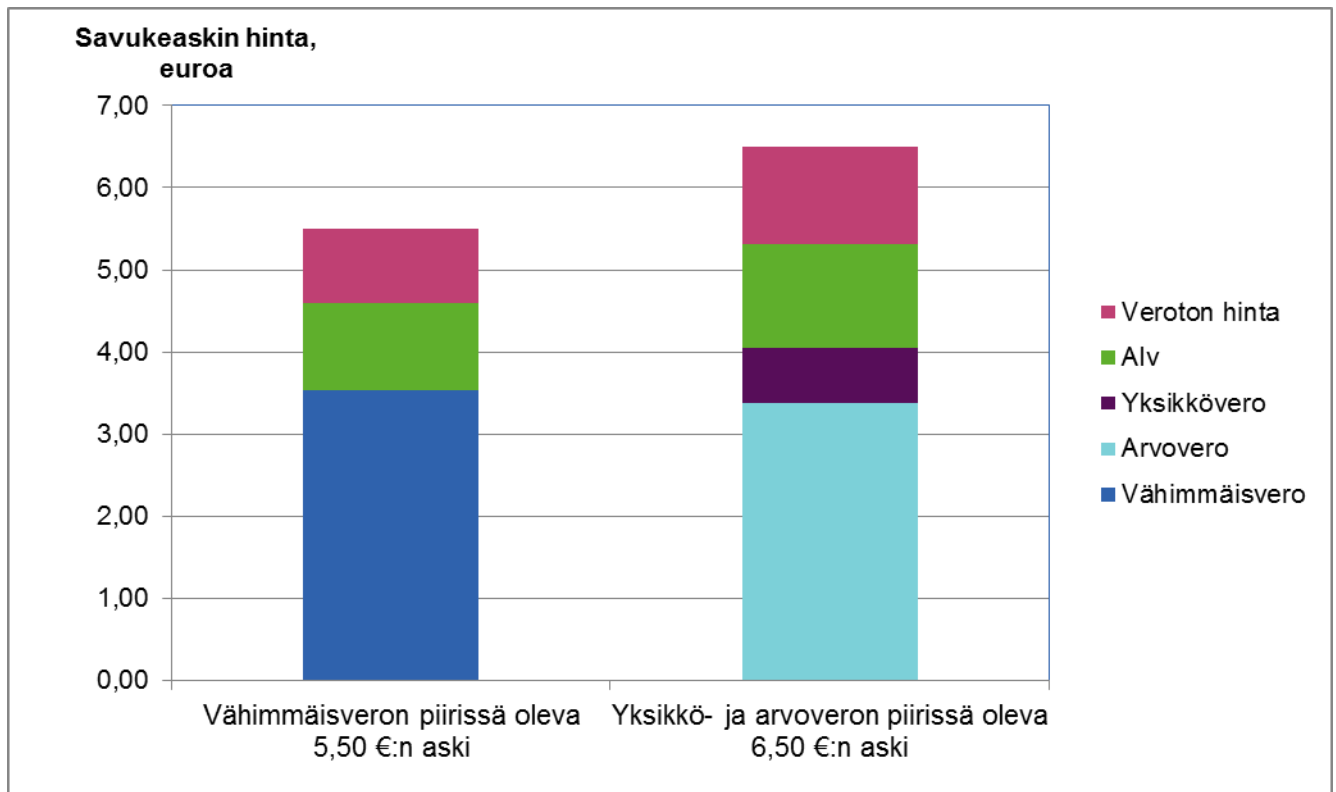
Tupakkaverotus Suomessa vuonna 2015

Tupakkaveroa kannetaan savukkeista, sikareista ja pikkusikareista sekä irtotupakasta. Irtotupakka on jaettu verotuksellisesti kahteen eri tuoteryhmään, jotka ovat savukkeiksi käärittävä hienoksi leikattu tupakka ja muu piippu- ja savuketupakka. Savukkeiksi käärittävä hienoksi leikattu tupakka muodostaa valtaosan verotetusta irtotupakasta. Edellä mainittujen tupakkatuotteiden lisäksi tupakkaveroa kannetaan savukepapereista sekä muista tupakkaa sisältävistä tuotteista.

Savukkeiden osalta verorakenteessa on kolme elementtiä: yksikkövero, arvovero ja vähimmäisvero. Yksikkövero on kappalemäärään perustuva vero, joka on sama kaikenhintaisten savukkeille. Arvovero on tuotteen kaikki verot sisältävästä hinnasta laskettava vero, jonka euromäärä siten kasvaa hinnan kasvaessa. Yksikköveron määrä oli 33,50 euroa/1 000 kappaletta ja arvoveron 52 prosenttia vähittäismyyntihinnasta vuonna 2015. (18a.)

Savukeverotuksen kolmas elementti, vähimmäisvero, perustuu yksikköveron tapaan kappalemäärään, ja sitä peritään vain halpahintaisilta savukkeilta. Vähimmäisverolla turvataan se, että kaikista savukkeista peritään hinnasta riippumatta tietty euromäärä veroa. Vähimmäisvero oli 177,00 euroa 1000 kappaleelta vuonna 2015 ja sitä perittiin alle 5,52 euron hintaisista 20 kappaleen savukeaskeista.

Kuvio 8. Savukeaskin hinnan muodostuminen vuonna 2015

Lähde: Valtiovarainministeriö.

Savukkeiksi käärittävällä hienoksi leikatulla tupakalla on samanlainen kolmen elementin verorakenne kuin savukkeilla. Yksikkövero oli 23,50 euroa/kg ja arvovero 52 prosenttia vähittäismyyntihinnasta vuonna 2015. Hienoksi leikatun tupakan vähimmäisvero oli 107,50 euroa/kg. Vähimmäisveroa perittiin käytännössä alle 4,85 euron hintaisista 30 gramman irtotupakkapusseista.

Piippu- ja savuketupakan, joka on hyvin pieni irtotupakan tuoteryhmä, vero oli 24,50 euroa/kg ja 48 prosenttia vähittäismyyntihinnasta. Sikareilla ja pikkusikareilla on vain arvovero, joka oli 30 prosenttia vähittäismyyntihinnasta. Muun tupakkaa sisältävän tuotteen ja savukepaperin vero oli 60 prosenttia vähittäismyyntihinnasta. (Liitetaulukot 18b–c.)

Kaikkien tupakkatuotteiden tupakkaveroa korotettiin keskimäärin yhdeksällä prosentilla vuoden 2015 alusta ja keskimäärin 10 prosentilla vuoden 2014 alusta. Vuoden 2012 alusta savukkeiden, sikarien ja pikkusikarien sekä piippu- ja savuketupakan veroa korotettiin keskimäärin 10 prosenttia ja savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan veroa keskimäärin 25 prosenttia. Prosentuaalisesti samansuuruiset korotukset tehtiin tupakkaveroon myös vuonna 2009 sekä noin puolta pienemmät korotukset vuonna 2010. Lisäksi vuonna 2011 poistettiin vähimmäisveron sidonnaisuus kysytyimmän hintaluokan käsitteeseen ja muutettiin vähimmäisvero yksikköperusteiseksi.

Voimassa olevan lain mukaan tupakkaveroa korotetaan vuosien 2016 ja 2017 aikana neljässä osassa yhteensä 24 prosentilla. Lisäksi hallitus on syksyllä 2016 esittänyt tupakkaveron laajentamista koskemaan myös sähkösavukkeissa käytettäviä sekä nikotiinipitoisia että nikotiinittomia nesteitä vuoden 2017 alusta lähtien.

Tupakkaverodirektiivi ja valmisteverotusdirektiivi

Tupakkaverotusta on yhdenmukaistettu EU:ssa niin sanotulla tupakkaverodirektiivillä (2011/64/EU). Direktiivi määrittelee verotettavat tupakkatuotteet, tupakkaveron rakenteen reunaehdot ja vähimmäisverotaso.

Tupakkaverodirektiivin mukaan jäsenvaltioiden on sovellettava savukkeiden verotuksessa sekä yksikkö- että arvoveroa. Yksikköveron määrää on rajoitettu siten, että yksikkövero ei saa olla pienempi kuin 7,5 eikä suurempi kuin 76,5 prosenttia siitä keskihintaisten savukkeiden kokonaisverosta, joka syntyy yhdistämällä yksikkö- ja arvovero sekä arvonlisävero. Lisäksi jäsenvaltiot voivat kantaa savukkeista kansallista vähimmäisveroa, jonka suuruuden ja rakenteen ne voivat määrätä vapaasti, kunhan noudattavat savukkeiden verotuksen normaalirakenteessa yksikkö- ja arvoveron yhdistelmää.

Tupakkaverodirektiivin mukaan jäsenvaltioiden soveltamien yksikkö- ja arvoverojen yhteismäärän on ylitettävä sekä euromääräinen että prosentuaalinen vähimmäisverotaso. Euromääräinen vähimmäisvero koskee kaikenhintaisia tuotteita, mutta prosentuaalisen vähimmäisveron ylittyminen tarkistetaan vain keskihintaisten savukkeiden osalta. Euromääräinen vähimmäisvero on näistä kahdesta tärkeämpi, sillä se turvaa tietyn euromääräisen verorasituksen kaikille EU-alueella myytävälle savukkeille. Prosentuaalinen vähimmäisvero sitoo puolestaan verotasoa suhteessa hintatasoon kussakin jäsenvaltiossa.

Savukkeiden euromääräinen vähimmäisverotaso on 90 euroa 1 000 savukkeelta. Prosentuaalinen vähimmäisverotaso on puolestaan 60 prosenttia keskihintaisten savukkeiden hinnasta. Jäsenvaltioiden, jotka kantavat tupakkaveroa vähintään 115 euroa 1 000 keskihintaiselta savukkeelta, ei kuitenkaan tarvitse noudattaa prosentuaalista vähimmäisvaatimusta.

Muiden direktiivissä määriteltyjen tupakkatuotteiden kuin savukkeiden osalta jäsenvaltioilla on enemmän liikkumavaraa tupakkaveron rakenteen suhteen. Jäsenvaltiot voivat soveltaa joko yksikkö- tai arvoveroa tai näiden yhdistelmää. Lisäksi jäsenvaltioilla on mahdollisuus määrätä näille tuotteille kansallinen vähimmäisvero, jos ne soveltavat arvoveroa tai arvoveron ja yksikköveron yhdistelmää.

Savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan veron on oltava vähintään 46 prosenttia keskihinnasta tai vähintään 54 euroa kilogrammalta. Muun piippu- ja savuketupakan kuin savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan veron on puolestaan oltava vähintään 20 prosenttia vähittäismyyntihinnasta tai 22 euroa kilogrammaa kohti. Sikarien tai pikkusikarien veron on oltava vähintään viisi prosenttia vähittäismyyntihinnasta tai 12 euroa 1 000 kappaletta tai kilogrammaa kohti.

Tupakkatuotteiden verotukseen ja valvontaan sovelletaan yhtenäistettyä järjestelmää, ja näistä menettelyistä säädetään valmisteverotusdirektiivissä (2008/118/EY). Direktiivin perusperiaatteen mukaisesti valmistevero kannetaan tupakkatuotteiden lopullisessa kulutusmaassa. Sisämarkkinaperiaatteen mukaisesti yksityisten henkilöiden omaan käyttöön hankkimat ja mukanaan tuomat tupakkatuotteet verotetaan kuitenkin siinä jäsenvaltiossa, josta ne on hankittu.

Tupakkalainsäädäntö

Tupakkalainsäädäntö on tupakkapolitiikan keskeinen osa. Suomi on ollut tupakkapolitiikan edelläkävijämaa vuodesta 1976 lähtien, jolloin säädettiin ensimmäinen tupakkalaki. Laissa kiellettiin tupakkatuotteiden mainonta ja myynti alle 16-vuotiaille sekä rajoitettiin tupakointia julkisissa ja yleisissä tiloissa. Työpaikkatupakointi kiellettiin vuonna 1995 ja ravintolatupakointi vuonna 2007. Tupakkatuotteiden vähittäismyynti on ollut luvanvaraista huhtikuusta 2009 alkaen. Vuonna 2010 tupakkatuotteiden myyminen ja luovuttaminen alle 18-vuotiaille kiellettiin kauppojen lisäksi myös yksityishenkilöiltä. Alle 18-vuotiailta kiellettiin tupakkatuotteiden maahantuonti ja hallussapito. Tupakointikieltoja muun muassa lasten ja nuorten käytössä olevissa tiloissa, ulkona järjestettävissä tilaisuuksissa ja hotellihuoneissa laajennettiin. Tupakkatuotteiden ja niiden tavaramerkkien esilläpitokielto myyntipaikoissa tuli voimaan vuoden 2012 alussa.

Vuonna 2016 tehty tupakkalain kokonaisuudistus pani täytäntöön EU:n tupakkatuotedirektiivin (2014/40/EU). Osa lakimuutoksista perustuu kansalliseen harkintaan ja lainsäädäntötarpeisiin. Uuden tupakkalain (549/2016) tavoitteena on tupakkatuotteiden ja muiden nikotiinituotteiden käytön loppuminen. Tavoite tarkoittaa käytännössä sitä, että vuonna 2030 alle viisi prosenttia väestöstä käyttäisi tupakka- tai nikotiinituotteita päivittäin.

Tupakkatuotedirektiivistä johtuvia muutoksia ovat muun muassa savukkeita ja kääretupakkaa koskeva tunnusomaisten makujen kuten mentolin kielto. Tupakkapakkausiin vaaditaan tekstivaroitusten lisäksi myös kuvavaroitukset. Teksti- ja kuvavaroitusten pitää peittää pakkausten etu- ja takapinnasta 65 prosenttia. Nikotiinipitoiset sähkösavukkeet päästettiin markkinoille ja niiden pitää täyttää direktiivin mukaiset laatu- ja turvallisuusvaatimukset.

Tupakkalain mukaan sähkösavukkeella tarkoitetaan tuotetta, jonka avulla voidaan hengittää sisään nikotiinipitoista höyryä suukappaleen kautta. Myös kyseisen tuotteen osat katsotaan sähkösavukkeeksi. Sähkösavukkeessa voidaan käyttää joko nikotiininesettä tai nikotiinitonta nestettä. Nikotiininesteen myyntiä ja maahantuontia koskevat säännökset vastaavat pitkälti tupakkatuotteita koskevaa sääntelyä. Nikotiininesteen myynti on luvanvaraista toimintaa. Sähkösavukkeita ja nikotiininesiteitä ei saa myydä alle 18-vuotiaille. Tuotteiden esilläpito sekä myyminen automaattisten myyntilaitteiden tai etäviestimien välityksellä on kielletty. Alaikäinen ei saa pitää hallussaan nikotiininesettä tai tuoda sitä maahan. Tuotteita koskee täysi markkinointikielto. Tupakkalaki asettaa lisäksi määrällisiä ja ajallisia rajoituksia sähkösavukkeiden sekä nikotiininesteen matkustajatuonnille. Tupakkalaissa olevat tupakointikiellot ja -rajoitukset koskevat myös sähkösavukkeiden käyttöä lukuun ottamatta asuinhuoneistojen asuintiloja.

Tupakkatuotteiden ja sähkösavukkeiden nikotiininesteiden tuonnille ETA-maiden ulkopuolelta tuli 24 tunnin aikaraja. Lisäksi niiden netti- ja muu etämyynti kiellettiin. Savuttomien tupakkatuotteiden matkustajatuonnin uudeksi enimmäismääräksi tuli yksi kilo vuorokaudessa.

Lailla halutaan myös vähentää tupakoimattomien altistumista tupakansavulle. Autossa ei jatkossa saa tupakoida, jos kyydissä on alle 15-vuotiaita. Asuntoyhteisöillä on vuoden 2017 alusta lähtien mahdollisuus hakea kunnalta tupakointikieltoa parvekkeille, huoneistojen käytössä oleviin ulkotiloihin ja huoneistojen sisätiloihin. Kunnan on määrättävä tupakointikielto, jos savua voi rakenteiden tai muiden olosuhteiden vuoksi kulkeutua muutoin kuin poikkeuksellisesti esimerkiksi parvekkeelta toiselle. Tiukemmin edellytyksin on mahdollista puuttua tilanteeseen myös silloin, jos savu leviää asunnosta toiseen.

Uusi tupakkalaki tuli voimaan 15.8.2016, mutta siinä on useita siirtymäaikaa koskevia säännöksiä.

Tupakoinnin taloudelliset haitat yhteiskunnalle

Tupakoinnin arvioidaan aiheuttaneen vuonna 2012 Suomessa noin 4 300–4 500 kuolemaa, yli 700 uutta työkyvyttömyyseläkejaksoa ja noin 340 000 vuodeosastohoitopäivää⁴. Yksi tapa tarkastella tupakoinnin haitallisia terveysvaikutuksia ja niiden yhteiskunnallisia vaikutuksia on pyrkiä arvioimaan tupakkatautiin aiheuttamia taloudellisia haittoja. Tällaisessa tautidiagnoosiperusteisessa arviointimenetelmässä tupakoinnin aiheuttamalla taloudellisella haitalla tarkoitetaan sellaisia taloudellisia haittoja, joita ei olisi syntynyt ilman tupakointia. Tupakoinnin aiheuttamia taloudellisia haittoja tarkastellaan arvioimalla erilaisia tupakoinnin aiheuttamia välittömiä ja välillisiä kustannuksia sekä tulonsiirtoja.

Tupakoinnin aiheuttamia taloudellisia haittoja arvioidaan tupakoinnin syyosuusmenetelmällä, jossa määritetyille tupakkataudeille lasketaan sukupuoli- ja ikäryhmäkohtainen arvio siitä, mikä on tupakoinnin osuus kyseisen taudin vallitsevuudesta. Mikäli arvioitavasta kohteesta ei ole mahdollista saada tarvittavia tilastotietoja tupakoinnin syyosuuden määrittämiseen, pyritään arvioissa käyttämään muita valtakunnallisia tilastoaineistoja tupakoinnin osuuden arvioimiseksi kokonaiskustannuksista.

Vuonna 2012 tupakoinnin aiheuttamien välittömien kustannusten arvioitiin olevan yhteensä noin 290–294 miljoonaa euroa. Tupakoinnin aiheuttamat tulonsiirrot ovat arvioiden mukaan yhteenlaskettuna noin 327 miljoonaa euroa. Tupakoinnin aiheuttamien välittömien taloudellisten haittojen arvioidaan olevan yhteensä noin 617–621 miljoonaa euroa.

Välittömien taloudellisten haittojen lisäksi tupakointi aiheuttaa myös välillisiä kustannuksia. Niiden arvioinneissa pyritään määrittämään rahallinen arvo sille potentiaaliselle tuotannolle, joka menetetään tupakoinnin takia. Tupakoinnin välilliseksi kustannuksiksi lasketaan tupakointikuolemien ja työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymisien aiheuttamat tuotantopanostenetykset, joita arvioidaan inhimillisen pääoman menetelmällä. Tämän lisäksi tupakoinnin välilliseksi kustannuksiksi lasketaan sairauspoissaolojen ja lakisääteisiin taukoihin lukeutumattomien tupakkataukojen aiheuttamat työpanostenetykset.

Tupakoinnin välillisten kustannusten arvioidaan olevan yhteensä 840–930 miljoonaa euroa. Tupakoinnin arvioidaan näin ollen aiheuttaneen vuonna 2012 yhteensä noin 1,5 miljardin euron taloudelliset haikkustannukset.

Tupakoinnin taloudellisten haittojen kustannuksia ei arvioida joka vuosi. Siksi viimeisimmät saatavilla olevat tiedot koskevat vuotta 2012.

⁴ Lähde: Tupakoinnin yhteiskunnalliset kustannukset ja niiden arviointimenetelmät. THL. Raportti 15/2015. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-503-5>

Tupakkatilasto 2015 -tilastoraportin kirjoittajat

Tilastoraportin teksti on tuotettu usean asiantuntijan yhteistyönä:

Väestön tupakoinnista ovat kirjoittaneet erikoistutkija Satu Helakorpi, kehittämispäällikkö Jukka Murto, tilastotutkija Oona Pentala, erikoistutkija Nina Halme ja tutkija Hanne Kivimäki Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta (THL).

Tupakansavulle altistumisesta työpaikoilla ja tupakkatuotteiden kulutuksesta ovat kirjoittaneet ylilääkäri Antero Heloma ja asiantuntija Otto Ruokolainen THL:sta.

Raskauden aikaisesta tupakoinnista ja tupakan hintakehityksestä on kirjoittanut erikoissuunnittelija Marke Jääskeläinen THL:sta.

Sähkösavukkeesta on kirjoittanut ylitarkastaja Reetta Honkanen Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta.

Tupakkatuotteiden verotuksesta on kirjoittanut finanssisihteeri Veli Auvinen valtiovarainministeriöstä.

Tupakkalainsäädännöstä on kirjoittanut neuvotteleva virkamies Meri Paavola sosiaali- ja terveysministeriöstä.

Tupakoinnin taloudellisista haittakustannuksista on kirjoittanut kehittämispäällikkö Miikka Vähänen THL:sta.

Käsitteet ja määritelmät

Indeksi: kuvaa keskimääräistä suhteellista muutosta. Indeksi ilmaisee prosenttimuutoksen valitusta perusarvosta, jota yleensä merkitään sadalla (100). Useimmiten indeksillä kuvataan hintatason tai arvojen muutosta.

Nimellishintaindeksi: mittaa suoraan hinnoissa tapahtuvia muutoksia eli inflaation vaikutusta ei ole poistettu.

Tupakka: tupakkakasvista valmistettu tai sitä sisältävä nautintoaine.

Tupakkatuote: tupakasta kokonaan tai osittain valmistettu nautittavaksi tarkoitettu tuote. Tässä tilastossa määritelmään ei sisälly savukepaperia.

Savuke: poltettavaksi tarkoitettu, valmiiksi paperiin kääritty tai muusta aineesta valmistettuun hylsyn muotoiseen päilykseen sijoitettu tupakkakäärö, joka ei ole sikari tai pikkusikari.

Sikari: poltettavaksi tarkoitettu luonnon tupakasta valmistettu tupakkakäärö, jonka uloin kääre tai sidelehti on tupakanlehteä tai tupakanväristä rekonstruoitua tupakkaa.

Pikkusikari: sikari, joka painaa enintään kolme grammaa.

Irtotupakka: sisältää piippu- ja savuketupakan sekä savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan.

Nuuska- ja purutupakka: suussa käytettävä tupakkatuote.

Sähkösavuke: sähkösavuke on ulkomuodoltaan ja käyttötavaltaan tavallista savuketta muistuttava laite, joka ei sisällä ollenkaan tupakkaa. Laitteessa on yleensä sähköllä toimiva höyrystäjä, akku ja nestepatruuna. Sähkösavuke höyrystää laitteeseen ladattua nestettä, jota käyttäjä hengittää tupakointia vastaavalla tavalla.

Tupakan verollinen kulutus: tupakan kulutus tilastoidaan kahdella tavalla Tullin valmisteverotilastoon perustuen: 1) Tupakkatuotteiden toimitukset verolliseen kulutukseen joulumarraskuun aikana, mikä kuvaa paremmin kalenterivuoden tosiasiallista kulutusta ja 2) Tupakkatuotteiden toimitukset verolliseen kulutukseen tilastovuoden aikana (tammi-joulukuu), millä tavalla kulutusta on seurattu vuodesta 1940 alkaen.

Tupakkatuotteiden kulutus 15 vuotta täyttäneitä kohti: laskennassa käytetään Suomen 15 vuotta täyttäneiden keskiikäkilukua tilastovuonna.

Verottomat savukkeet: matkailijoiden ulkomailta Suomeen verovapaasti tuomat savukkeet. Verovapaiden savukkeiden tuontimäärät arvioidaan vuosittain tutkimuksen perusteella.

Tupakointi raskauden aikana: tieto perustuu synnyttäjän omaan ilmoitukseen tupakoinnista. Prosenttiluku on laskettu synnyttäjistä, jotka ovat vastanneet tupakointia koskevaan kysymykseen. Puuttuvan tiedon osuus oli 3,7 % vuonna 2015.

Tupakansavulle altistuminen töissä: kodin ulkopuolella työskentelevien tupakoimattomien työntekijöiden altistuminen tupakansavulle työpaikalla päivittäin.

Tupakoinnin välittömät ja välilliset kustannukset: Tupakoinnin välittömiksi eli todellisiksi kustannuksiksi lasketaan tupakoinnin aiheuttamat terveydenhuollon kustannukset ja muut kustannukset. Tupakoinnin välittömät terveydenhuollon kustannukset ovat tupakoinnin aiheuttamien sairauksien vuoksi käytettävien palveluiden tuottamisesta nousevia kustannuksia. Muilla välittömillä kustannuksilla tarkoitetaan tulipalojen sekä tupakoinnin valvonnasta ja ehkäisystä aiheutuvia kustannuksia.

Tupakoinnin välilliset eli laskennalliset kustannukset ovat epäsuoraan tupakkatuotteiden käytöstä aiheutuvia kustannuksia. Tupakoinnin välillisiksi kustannuksiksi lasketaan tupakointikuolemien ja työkyvyttömyyseläkejaksojen aiheuttamat tuotantopanosmenetykset sekä sairauspoissaolojen ja tupakkataukojen aiheuttamat työpanosmenetykset.

Taulukoissa käytetyt symbolit

0	Luku on liian pieni esitettäväksi
-	Ei yhtään havaintoa
*	Ennakkotieto
.	Tieto on epälooginen esitettäväksi
..	Tietoa ei ole saatu, se on liian epävarma esitettäväksi tai se on salassapitosäännön alainen

Tobaksstatistik 2015

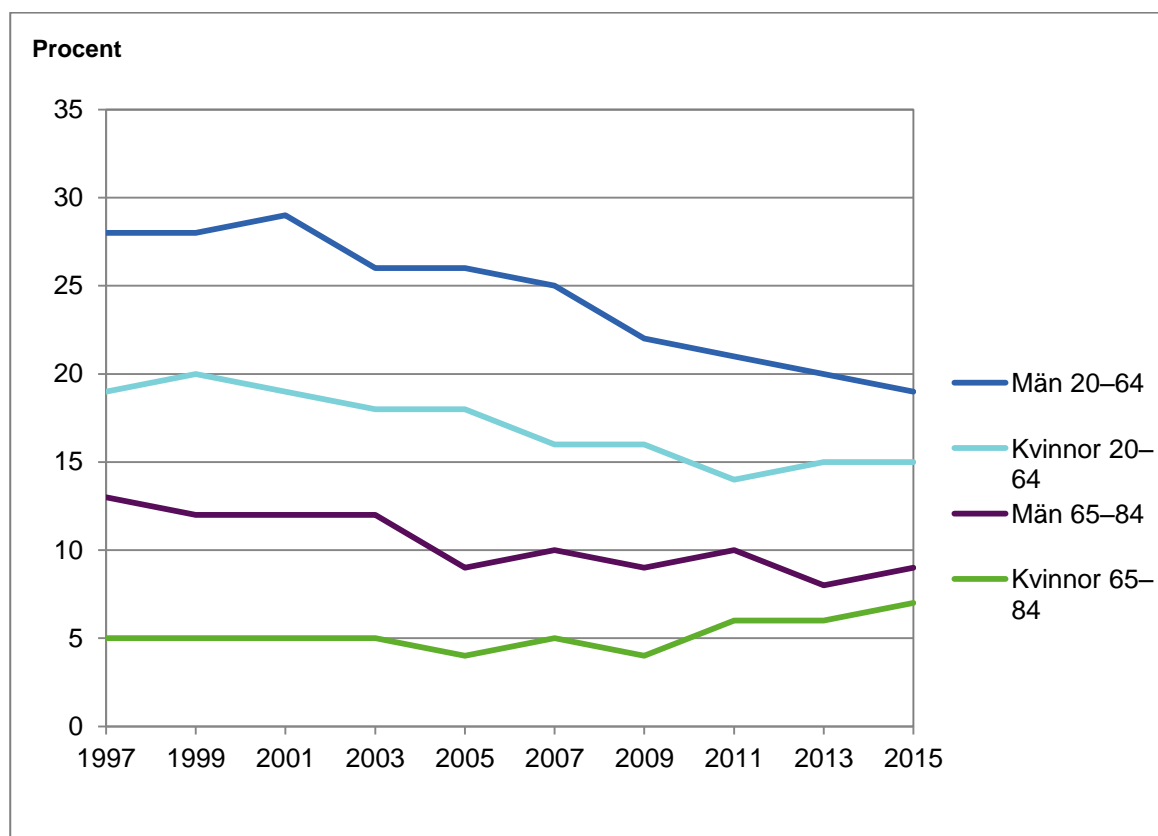
Cirka 17 procent av finländarna i åldern 20–64 år rökte dagligen 2015. Av männen rökte 19 procent dagligen och av kvinnorna 15 procent. Av befolkningen i pensionsåldern, dvs. 65–84-åringarna, rökte åtta procent dagligen. Nio procent av männen och sju procent av kvinnorna i denna åldersgrupp rökte.

Under de senaste tio åren har rökningen bland den vuxna befolkningen minskat, liksom hos männen i pensionsåldern. Bland kvinnorna i pensionsåldern har rökningen ökat något.

Den dagliga rökningen bland unga, dvs. personer i åldern 14–20 år, har minskat. Medan 11 procent av både de 16-åriga flickorna och pojkarna rökte dagligen 2015, var motsvarande andelar 27 procent för flickorna och 23 procent för pojkarna 2005.

Granskat enligt skolstadium rökte dagligen en betydligt större andel av studerande vid yrkesläroanstalterna än av gymnasisterna. Även användningen av snus dagligen är vanligare bland studerande vid yrkesläroanstalterna än bland gymnasisterna.

Diagram 1. Andelen (%) dagligen rökande män och kvinnor efter åldersgrupp under perioden 1997–2015

Källor: 20–64-åringar: perioden 1997–2012 undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK), THL, perioden 2013–2015 Den regionala hälso- och välfärdsundersökningen (ATH), THL. 65–84-åringar: perioden 1997–2011 undersökningen Den pensionerade befolkningens hälsobeteende och hälsa (EVTK), THL, perioden 2013–2015 Den regionala hälso- och välfärdsundersökningen (ATH), THL.

Tobacco statistics 2015

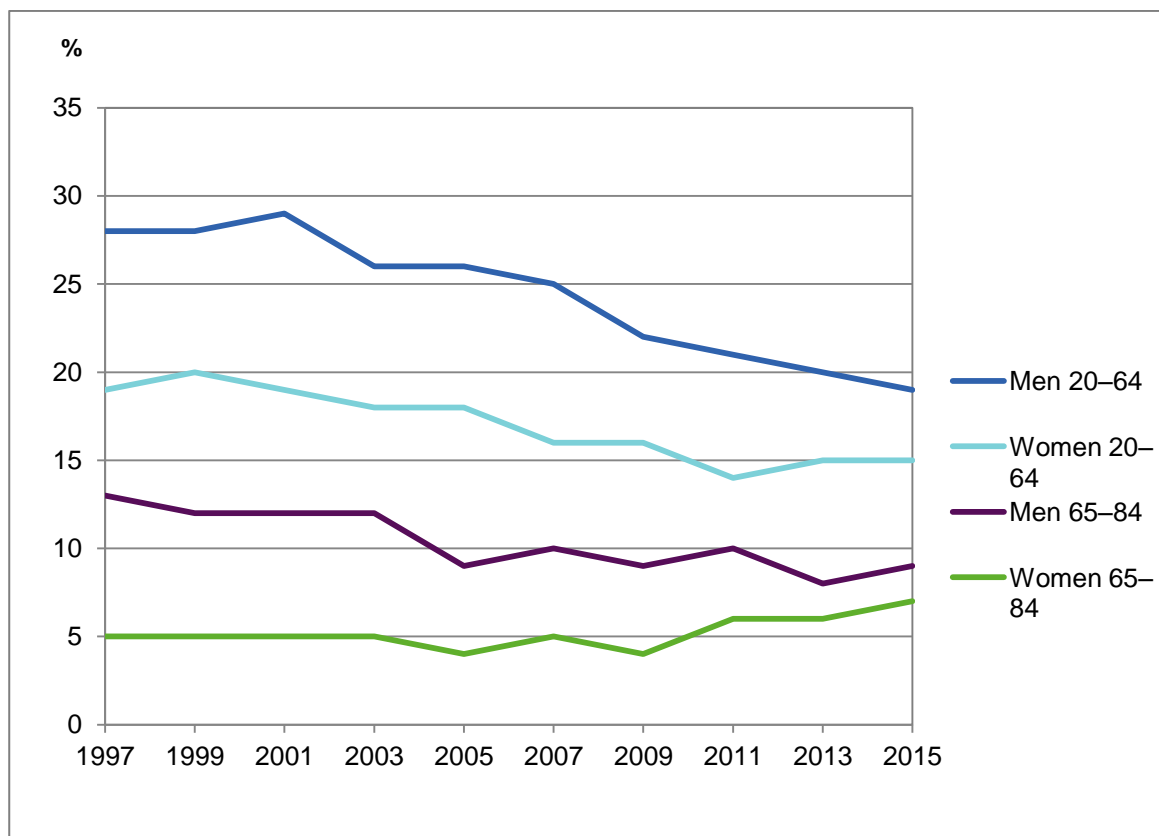
Approximately 17 per cent of all Finnish people aged 20–64 smoked daily in 2015. 19 per cent of all men and 15 per cent of women smoked daily. Eight per cent of all people of retirement age, in other words aged 65–84, smoked daily, with nine per cent of men and seven per cent of women smoking daily.

In the past ten years, the smoking rate in the general adult population and in men of retirement age has decreased, while it has increased slightly in women of retirement age.

Daily smoking has been declining among young people aged 14–20. In 2015, 11 per cent of boys and girls aged 16 smoked daily compared to 27 per cent of girls and 23 per cent of boys in 2005.

An examination by level of education shows that a significantly higher proportion of students in vocational institutes smoke daily than upper secondary school students. Similarly, students in vocational institutes more commonly use snuff on a daily basis than students in upper secondary schools.

Figure 1. Percentage of men and women smoking daily by age group in 1997–2015

Sources: 20–64-year-olds: Years 1997–2012 Finnish Adult Population's Health Behaviour and Health Study (AVTK), National Institute for Health and Welfare (THL); years 2013–2015 Regional Health and Well-being Study (ATH), National Institute for Health and Welfare (THL). 65–84-year-olds: Years 1997–2011 Health Behaviour and Health among the Finnish Elderly Population (EVTk) study. National Institute for Health and Welfare (THL); years 2013–2015 Regional Health and Well-being Study (ATH), National Institute for Health and Welfare (THL).

Liitetaulukot

Väestön tupakointitiedot

1. Päivittäin tupakoivien osuus sukupuolen ja iän mukaan 1996–2015
2. Päivittäin tupakoivien 65–84-vuotiaiden osuus sukupuolen ja iän mukaan 1997–2015
3. Päivittäin tupakoivien 15–84-vuotiaiden osuus sukupuolen ja iän mukaan 1993–2013
4. Päivittäin tupakkatuotteita käyttävien 15–64-vuotiaiden osuus sukupuolen ja iän mukaan 2000–2014
5. Päivittäin tupakoivien 14–20-vuotiaiden osuus 2000–2015
6. Päivittäin tupakoivien 14-, 16- ja 18-vuotiaiden osuus sukupuolen ja iän mukaan 1977–2015
7. Ei koskaan säännöllisesti tupakoineiden osuus sukupuolen ja iän mukaan 1979–2014
8. Ei koskaan säännöllisesti tupakoineiden eläkeikäisten osuus sukupuolen ja iän mukaan 1993–2013
9. Nuuskaavien osuus sukupuolen ja iän mukaan 2000–2014
10. Päivittäin ja silloin tällöin nuuskaavien 14–20-vuotiaiden osuus 2000–2015

Tupakan kulutus vuosittain

11. Tupakkatuotteiden kulutus 1980–2015 (joulu-marraskuu)
12. Tupakkatuotteiden kulutus 15 vuotta täyttäneitä kohti 1980–2015 (joulu-marraskuu)
13. Tupakkatuotteiden kulutus 15–64 vuotta täyttäneitä kohti 1981–2015 (joulu-marraskuu)
14. Tupakkatuotteiden kulutus 1940–2015 sekä tullin rikosasioissa haltuunottamat savukkeet 1980–2015

Tupakan hintatilastot

15. Tupakkatuotteiden hintaindeksit 1990–2015
 16. Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot ja tupakkatuotemenot 1990–2015
 17. Valtion tupakkaverotulot 2002–2015
- 18a–d. Verojen osuus tupakkatuotteiden keskihinnasta 1998–2015

Tabellbilaga

Finländarnas rökvanor

1. Andelen dagliga rökare enligt kön och ålder 1996–2015
2. Andelen dagliga rökare 65–84-åriga enligt kön och ålder 1997–2015
3. Andelen dagliga rökare 15–84-åriga enligt kön och ålder 1993–2013
4. Andelen 15–64-åringar som använder tobaksprodukter dagligen efter kön och ålder 2000–2014
5. Andelen 14–20-åriga som röker dagligen 2000–2015
6. Andelen dagligen rökande 14-, 16- och 18-åringar enligt kön och ålder 1977–2015
7. Andelen personer som aldrig rökt regelbundet enligt kön och ålder 1979–2014
8. Andelen personer i pensionsåldern som aldrig rökt regelbundet enligt kön och ålder 1993–2013
9. Andelen snusanvändare enligt kön och ålder 2000–2014
10. Andeler 14–20-åriga som snusar dagligen och då och då 2000–2015

Tobakskonsumtion per år

11. Konsumtion av tobaksprodukter 1980–2015 (december-november)
12. Konsumtion av tobaksprodukter per 15 år fylld invånare 1980–2015 (december-november)
13. Konsumtion av tobaksprodukter per 15–64 år fylld invånare 1981–2015 (december-november)
14. Konsumtion av tobaksprodukter 1940–2015 samt av tullen beslagtagna cigaretter 1980–2015

Tobaksprisstatistik

15. Tobaksprodukternas prisindex 1990–2015
 16. Hushållens disponibla inkomster och utgifter för tobaksprodukter 1990–2015
 17. Statens intäkter av tobaksskatten 2002–2015
- 18a–d. Skatternas andel av medelpriset för tobaksprodukter 1998–2015

Appendix Tables

Smoking habits of the population

1. Percentage of daily smokers by sex and age in 1996–2015
2. Percentage of daily smokers 65–84-year-olds by sex and age in 1997–2015
3. Percentage of daily smokers 15–84-year-olds by sex and age in 1993–2013
4. Percentage of daily users of tobacco products among 15–64-year-olds by age and sex in 2000–2014
5. Percentage of 14–20-year-olds who smoke daily, 2000–2015
6. Percentage of daily smokers aged 14, 16 and 18 years; proportions by age and sex, 1977–2015
7. Percentage of people never having smoked regularly by sex and age in 1979–2014
8. Percentage of elderly people never having smoked regularly by sex and age in 1993–2013
9. Percentage of current users of snuff by sex and age in 2000–2014
10. Percentage of 14–20-year-olds who use snuff daily and occasionally, 2000–2015

Annual consumption of tobacco

11. Consumption of tobacco products, 1980–2015 (December–November)
12. Consumption of tobacco products per persons aged 15 or over, 1980–2015 (December–November)
13. Consumption of tobacco products per persons aged 15–64, 1981–2015 (December–November)
14. Consumption of tobacco products, 1940–2015 and cigarettes confiscated by the customs in criminal cases, 1980–2015

Price statistics of tobacco

15. Indices of tobacco products, 1990–2015
16. Households' disposable income and expenditure on tobacco products, 1990–2015
17. State revenue from excise duty on tobacco 2002–2015
- 18a–d. Average price of tobacco products, proportions accounted for by taxes, 1998–2015

Väestön tupakointitiedot – Finländarnas rökvanor – *Smoking habits of the population*

Liitetaulukko 1. Päivittäin tupakoivien osuus sukupuolen ja iän mukaan 1996–2015

Tabellbilaga 1. Andelen dagliga rökare enligt kön och ålder 1996–2015

Appendix Table 1. Percentage of daily smokers by sex and age in 1996–2015

Vuosi År Year	Miehet – Män – Males						Naiset – Kvinnor – Females						Kaikkiaan Sammanlagt Total
	Ikä – Ålder – Age		45–54	55–64	Yhteensä Totalt Total	N	Ikä – Ålder – Age		45–54	55–64	Yhteensä Totalt Total	N	
20–34		35–44					20–34						35–44
%													
1996	32	28	28	21	28	1 531	23	18	19	9	18	1 743	23
1997	33	31	25	29	30	1 444	22	22	21	10	19	1 739	24
1998	32	37	31	21	31	1 551	20	24	18	12	19	1 647	25
1999	28	28	29	25	28	1 379	23	25	18	12	20	1 658	24
2000	29	33	29	19	28	1 440	19	23	20	15	19	1 748	23
2001	33	31	30	20	29	1 452	22	21	20	11	19	1 700	24
2002	33	26	30	23	28	1 365	21	18	19	14	18	1 603	23
2003	31	22	24	24	26	1 385	20	19	18	15	18	1 649	22
2004	28	31	29	22	28	1 382	23	18	16	16	19	1 675	23
2005	27	31	28	21	26	1 411	21	16	22	13	18	1 617	22
2006	27	22	25	23	24	1 346	18	21	21	14	18	1 634	21
2007	28	29	21	24	25	1 315	20	15	15	14	16	1 671	20
2008	22	25	26	21	24	1 275	16	15	21	16	17	1 694	20
2009	20	22	27	19	22	1 173	17	15	16	14	16	1 552	18
2010	22	21	25	21	22	1 149	18	15	15	13	15	1 447	18
2011	18	20	23	23	21	1 134	13	14	14	14	14	1 471	17
2012	19	15	24	19	20	1 037	13	12	13	15	13	1 374	16
2013 ¹⁾	18	22	22	20	20	13 086	15	13	17	15	15	17 173	18
2014	19	20	20	19	19	4 948	15	13	16	14	15	6 524	17
2015	18	16	21	19	19	5 164	14	13	15	17	15	6 767	17

1) Tiedot saatu vuosilta 1996-2012 Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (AVTK) -tutkimuksesta. Vuodesta 2013 alkaen tiedot saatu Alueellisesta terveys- ja hyvinvointitutkimuksesta (ATH).

1) Uppgifterna för år 1996–2012 kommer från undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). Från och med år 2013 kommer uppgifterna från Den regionala hälso- och välfärdsundersökningen (ATH).

Lähteet: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (AVTK), THL (vuodet 1996-2012). Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus (ATH) (vuodesta 2013 alkaen). THL.

Källor: Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK), THL (år 1996-2012). Den regionala hälso- och välfärdsundersökningen (ATH) (från och med år 2013). THL.

Sources: Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population (AVTK), THL (years 1996-2012). Regional Health and Well-being Study (ATH) (from 2013 onwards). (THL).

Liitetaulukko 2. Päivittäin tupakoivien 65–84-vuotiaiden osuus sukupuolen ja iän mukaan 1997–2015

Tabellbilaga 2. Andelen dagliga rökare 65–84-åriga enligt kön och ålder 1997–2015

Appendix Table 2. Percentage of daily smokers 65–84-year-olds by sex and age in 1997–2015

Vuosi År Year	Miehet – Män – <i>Males</i>		Naiset – Kvinnor – <i>Females</i>		Kaikkiaan Sammanlagt <i>Total</i>
	Ikä – Ålder – <i>Age</i>		Ikä – Ålder – <i>Age</i>		
	65–84	N	65–84	N	
	%				
1997	13	953	5	933	1 886
1999	12	958	5	936	1 794
2001	12	993	5	956	1 949
2003	12	914	5	949	1 863
2005	9	924	4	939	1 863
2007	10	903	5	944	1 847
2009	9	853	4	888	1 741
2011	10	853	6	870	1 723
2012	9	626	5	795	7 1 421
2013	8	7 359	6	9 571	7 16 930
2014	10	2 991	6	3 980	8 6 971
2015	9	3 174	7	4 005	8 7 179

1) Tiedot saatu vuosilta 1997–2011 Eläikäisen väestön terveystietäytyminen ja terveys (EVTK) -tutkimuksesta. Vuodesta 2012 alkaen tiedot saatu Alueellisesta terveys- ja hyvinvointitutkimuksesta (ATH).

1) Uppgifterna för år 1997–2011 kommer från undersökningen Den pensionerade befolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). Från och med år 2012 kommer uppgifterna från Den regionala hälso- och välfärdsundersökningen (ATH).

Lähteet: Eläikeikäisen väestön terveystietäytyminen ja terveys (EVTK), THL, (vuodet 1997-2011).

Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus (ATH) (vuodesta 2012 alkaen). THL.

Källor: Undersökningen om den pensionerade befolkningens hälsobeteende och hälsa (EVTK), THL, (år 1997-2011).

Den regionala hälso- och välfärdsundersökningen (ATH) (från och med år 2012). THL.

Sources: *Health Behaviour and Health among the Finnish Retirement-Age Population (EVTK), THL (years 1997-2011).*

Regional Health and Well-being Study (ATH) (from 2012 onwards). (THL).

Liitetaulukko 3. Päivittäin tupakoivien 15–84-vuotiaiden osuus sukupuolen ja iän mukaan 1993–2013

Tabellbilaga 3. Andelen dagliga rökare 15–84-åriga enligt kön och ålder 1993–2013

Appendix Table 3. Percentage of daily smokers 15–84-year-olds by sex and age in 1993–2013

Vuosi År Year	Miehet – Män – Males		Naiset – Kvinnor – Females		Kaikkiaan Sammanlagt Total
	Ikä – Ålder – Age		Ikä – Ålder – Age		
	15–84	N	15–84	N	
	%				
1993	28	2 643	16	2 865	22
1995	28	2 677	17	2 926	22
1997	27	2 541	17	2 861	22
1999	25	2 396	17	2 769	21
2001	27	2 582	17	2 836	21
2003	24	2 430	17	2 768	20
2005	24	2 446	16	2 704	19
2007	24	2 323	14	2 769	18
2009	20	2 123	14	2 561	16
2011	19	2 052	13	2 458	16
2013	17	1 977	12	2 328	14

Painotettu vastaamaan miesten ja naisten 15–84-vuotiaiden 5-vuotiskarakennetta kyseisinä vuosina.

Viktats för att motsvara åldersstrukturen per 5 års åldersgrupper bland män och kvinnor i åldern 15–84 år under åren i fråga.

Integrated data. Weighted to correspond with the 5-year age structure for 15–84 year-old men and women in the years in question.

Lähteet: Suomalaisen aikuisväestön terveystilatyminen ja terveys (AVTK). THL - ja Eläkeikäisen väestön terveystilatyminen ja terveys (EVTK). THL -tutkimusten yhdistetty aineisto.

Källor: Samkört material från undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL och undersökningen Den pensionerade befolkningens hälsobeteende och hälsa (EVTK). THL.

Sources: Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population (AVTK). THL and Health Behaviour and Health among the Finnish Retirement-Age Population (EVTK). THL.

Liitetaulukko 4. Päivittäin tupakkatuotteita⁽¹⁾ käyttävien 15–64-vuotiaiden osuus sukupuolen ja iän mukaan 2000–2014

Tabellbilaga 4. Andelen 15–64-åringar som använder tobaksprodukter⁽¹⁾ dagligen efter kön och ålder 2000–2014

Appendix Table 4. Percentage of daily users of tobacco products⁽¹⁾ among 15–64-year-olds by age and sex in 2000–2014

Vuosi År Year	Miehet – Män – Males		Naiset – Kvinnor – Females		Kaikkiaan Sammanlagt Total
	Ikä – Ålder – Age		Ikä – Ålder – Age		
	15–64	N	15–64	N	
	%				
2000	29	1 569	20	1 899	24
2001	30	1 589	20	1 880	24
2002	29	1 481	20	1 778	24
2003	27	1 516	19	1 819	23
2004	29	1 536	20	1 833	24
2005	28	1 522	18	1 765	23
2008	25	1 385	18	1 831	21
2009	23	1 270	16	1 673	19
2010	25	1 243	16	1 583	20
2011	23	1 199	15	1 588	18
2012	23	1 113	14	1 488	18
2013	22	1 102	13	1 443	17
2014	19	1 126	14	1 504	16

1) Tupakkatuotteiden käyttö sisältää savukkeiden, nuuskan tai molempien tuotteiden yhtäaikaista käyttöä.

Användningen av tobaksprodukter inbegriper användning av cigaretter och snus och samtidig användning av båda produkterna
Use of tobacco products includes cigarette smoking, snuff use or both concurrently.

Vuosina 2006 ja 2007 nuuskan käyttöä ei ole kysytty. – År 2006 och 2007 har man inte frågat om användningen av snus. –
Use of snuff was not surveyed in 2006 and 2007.

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus. THL.

Källa: Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL.

Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population -survey (AVTK). THL.

Liitetaulukko 5. Päivittäin tupakoivien 14–20-vuotiaiden osuus 2000–2015

Tabellbilaga 5. Andelen 14–20-åriga som röker dagligen 2000–2015

Appendix Table 5. Percentage of 14–20-year-olds who smoke daily, 2000–2015

Vuosi	Koulutyyppi ja sukupuoli – Skoltyp och kön – Type of school and gender									
År	Peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaiset			Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat			Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat			
Year	Elever i klasserna 8 och 9 i grundskolan			Första och andra årets studerande i gymnasiet			Första och andra årets studerande vid yrkesläroanstalter			
	<i>Pupils in the 8th and 9th grade of secondary school</i>			<i>Students in the 1st and 2nd grade of upper secondary school</i>			<i>Students in the 1st and 2nd grade of vocational school</i>			
	Pojat	Tytöt	Yhteensä	Pojat	Tytöt	Yhteensä	Pojat	Tytöt	Yhteensä	N
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt	
	<i>Boys</i>	<i>Girls</i>	<i>Total</i>	<i>Boys</i>	<i>Girls</i>	<i>Total</i>	<i>Boys</i>	<i>Girls</i>	<i>Total</i>	
	%									
2001–2002	24	22	23	17	19	18	143 255
2002–2003	22	20	21	17	19	18	152 006
2004–2005	18	17	18	13	15	14	155 760
2006–2007	16	14	15	11	12	11	159 566
2008–2009	17	14	15	10	10	10	38	39	39	196 724
2010–2011	16	14	15	10	11	11	39	39	39	190 426
2013	^{1b} 12	12	13	8	8	8	35	37	36	180 316
2015	^{1u} 8	8	9	5	6	6	28	33	30	120 673

Lähde: Kouluterveyskysely. THL. – Källa: Enkäten Hälsa i skolan. THL. – Source: The School Health Promotion Study. THL.

Liitetaulukko 6. Päivittäin tupakoivien 14-, 16- ja 18-vuotiaiden osuus sukupuolen ja iän mukaan 1977–2015

Tabellbilaga 6. Andelen dagligen rökande 14-, 16- och 18-åringar enligt kön och ålder 1977–2015

Appendix Table 6. Percentage of daily smokers aged 14, 16 and 18 years by sex and age, 1977–2015

Vuosi År Year	Pojat – Pojkar – Boys					Tytöt – Flickor – Girls					Yhteensä Totalt Total
	Ikä – Ålder – Age			Yhteensä Totalt Total	N	Ikä – Ålder – Age			Yhteensä Totalt Total	N	
	14	16	18			14	16	18			
	%										
1977	11	30	41	27	1 078	15	27	32	25	1 044	26
1979	9	25	33	22	1 616	9	25	26	20	1 626	21
1981	15	30	36	27	1 542	12	25	26	21	1 601	24
1983	15	27	34	25	1 331	13	23	25	20	1 500	23
1985	13	28	32	24	1 248	10	25	25	20	1 393	22
1987	14	33	37	28	3 445	10	28	32	23	3 887	26
1989	16	36	38	30	1 051	13	29	29	24	1 218	27
1991	14	32	36	27	3 097	15	27	28	23	3 712	25
1993	15	29	35	26	3 400	13	26	25	21	3 953	24
1995	12	30	35	26	3 480	13	26	28	22	4 083	24
1997	14	26	33	24	3 382	17	27	28	24	4 141	24
1999	12	28	34	25	3 408	17	30	30	26	3 962	25
2001	13	29	33	25	2 917	15	31	31	26	3 599	25
2003	7	23	35	22	2 665	11	29	35	25	3 338	24
2005	7	23	34	21	2 579	10	27	33	23	3 111	22
2007	5	21	28	19	2 169	7	23	29	20	3 029	19
2009	8	21	28	19	1 962	8	22	26	19	2 872	19
2011	4	19	25	16	1 579	6	19	23	16	2 341	16
2013	3	13	19	12	1 361	5	14	18	12	2 121	12
2015	2	11	18	10	2 486	3	11	15	10	3 440	10

Lähde: Tampereen yliopiston terveystieteen yksikkö: Nuorten terveystapatutkimus.

Källa: Institutionen för hälsovetenskap vid Tammerfors universitet: Undersökningen om ungdomars hälsobeteende (NTTT).

Source: Tampere University, School of Public Health: The Adolescent Health and Lifestyle Survey.

Liitetaulukko 7. Ei koskaan säännöllisesti tupakoineiden osuus sukupuolen ja iän mukaan 1979–2014

Tabellbilaga 7. Andelen personer som aldrig rökt regelbundet enligt kön och ålder 1979–2014

Appendix Table 7. Percentage of people never having smoked regularly by sex and age in 1979–2014

Vuosi År Year	Miehet – Män – Males					Naiset – Kvinnor – Females					Yhteensä Totalt Total
	Ikä – Ålder – Age					Ikä – Ålder – Age					
	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Totalt Total	N	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Totalt Total	N	
%											
1979	49	34	27	34	2 506	60	62	80	69	2 298	51
1980	59	33	28	36	2 377	67	61	83	71	2 266	53
1981	60	35	32	38	2 040	66	59	80	68	1 907	53
1982	67	38	34	41	2 053	70	64	83	72	1 813	56
1983	68	38	31	40	1 937	70	59	79	68	1 934	54
1984	64	36	33	41	1 717	74	58	81	69	1 989	56
1985	67	37	30	42	1 621	75	60	78	69	1 756	56
1986	64	35	31	40	1 883	67	58	78	67	2 150	54
1987	66	37	36	43	1 837	70	54	76	65	2 131	55
1988	61	39	34	42	1 865	68	55	76	64	1 965	53
1989	63	38	34	42	1 824	65	60	78	67	1 977	55
1990	65	44	33	44	1 792	69	57	73	65	1 971	55
1991	64	40	34	43	1 768	63	55	72	62	1 987	53
1992	60	38	35	41	1 695	66	52	72	62	1 946	53
1993	64	40	35	43	1 585	68	59	75	66	1 833	55
1994	65	45	35	45	1 646	68	58	72	65	1 813	55
1995	65	40	34	43	1 669	67	54	67	62	1 926	53
1996	68	46	34	45	1 633	68	60	68	64	1 889	55
1997	69	43	33	43	1 567	72	58	64	63	1 902	54
1998	70	41	34	43	1 673	70	55	66	62	1 785	53
1999	73	46	38	48	1 508	73	57	65	63	1 796	56
2000	72	44	37	46	1 543	69	60	63	63	1 871	55
2001	60	47	33	43	1 568	67	57	63	61	1 837	53
2002	66	47	34	44	1 452	70	60	59	61	1 750	53
2003	71	51	36	48	1 502	72	59	59	62	1 798	55
2004	75	47	36	47	1 523	69	61	60	62	1 812	55
2005	73	51	32	45	1 503	70	61	57	61	1 745	54
2006	72	54	37	49	1 454	73	59	57	61	1 754	55
2007	71	47	39	47	1 399	75	62	57	62	1 802	55
2008	80	46	39	47	1 368	75	63	52	60	1 811	54
2009	80	55	40	51	1 257	80	61	58	62	1 661	58
2010	79	54	40	50	1 231	77	61	60	63	1 562	57
2011	80	56	37	49	1 185	79	62	61	64	1 579	58
2012	74	55	40	49	1 098	83	58	60	63	1 479	57
2013	78	55	45	53	1 098	85	62	60	64	1 428	59
2014	82	56	49	56	1 108	78	66	59	64	1 494	61

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus. THL.

Källa: Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL.

Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population -survey (AVTK). THL.

Liitetaulukko 8. Ei koskaan säännöllisesti tupakoineiden eläkeikäisten osuus sukupuolen ja iän mukaan 1993–2013

Tabellbilaga 8. Andelen personer i pensionsåldern som aldrig rökt regelbundet enligt kön och ålder 1993–2013

Appendix Table 8. Percentage of elderly people never having smoked regularly by sex and age in 1993–2013

Vuosi År Year	Miehet – Män – Males						Naiset – Kvinnor – Females					
	Ikä – Ålder – Age						Ikä – Ålder – Age					
	65–69	70–74	75–79	80–84	Yhteensä Totalt Total	N	65–69	70–74	75–79	80–84	Yhteensä Totalt Total	N
	%											
1993	27	27	32	44	30	990	82	83	85	92	85	946
1995	33	23	31	43	30	965	77	87	82	92	84	937
1997	32	33	24	32	31	890	82	80	83	92	83	878
1999	36	29	24	39	32	806	84	82	86	88	84	881
2001	39	37	28	36	36	944	78	79	80	86	80	900
2003	35	37	31	35	35	864	79	83	83	88	82	893
2005	40	38	40	36	39	894	78	80	84	82	81	901
2007	35	47	38	37	39	866	73	80	86	83	80	893
2009	37	41	40	45	40	817	73	81	87	85	81	855
2011	37	45	48	44	42	833	66	79	81	89	77	826
2013	37	40	47	57	42	855	67	74	82	87	75	857

Lähde: Eläkeikäisen väestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (EVTK), THL.

Källa: Undersökningen Den pensionerade befolkningens hälsobeteende och hälsa (EVTK), THL.

Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Retirement-Age Population (EVTK), THL.

Liitetaulukko 9. Nuuskaavien osuus sukupuolen ja iän mukaan 2000–2014

Tabellbilaga 9. Andelen snusanvändare enligt kön och ålder 2000–2014

Appendix Table 9. Percentage of current users of snuff by sex and age in 2000–2014

Nuuskan käyttö Snusanvänd- ning Using snuff	Miehet – Män – Males				Yhteensä Totalt Total	N	Naiset – Kvinnor – Females				Yhteensä Totalt Total	N
	Ikä – Ålder – Age	15–24	25–44	45–64			Ikä – Ålder – Age	15–24	25–44	45–64		
	%											
Päivittäin – Dagligen – Daily												
2000	3	2	-	1	1 554	-	-	-	-	1 890	1	
2001	2	1	-	1	1 564	-	-	-	-	1 842	1	
2002	3	2	-	1	1 454	1	-	-	-	1 745	1	
2003	2	3	1	2	1 498	-	-	-	-	1 787	1	
2004	4	5	-	3	1 529	-	-	-	-	1 808	1	
2005	2	4	1	2	1 504	-	-	-	-	1 729	1	
2008	2	4	1	2	1 329	-	-	-	-	1 725	1	
2009	2	3	1	2	1 247	-	-	-	-	1 650	1	
2010	2	3	1	2	1 161	-	-	-	-	1 477	1	
2011	1	3	1	2	1 135	-	-	-	-	1 490	1	
2012	4	3	1	2	1 071	-	-	-	-	1 436	1	
2013	5	5	1	3	1 065	-	-	-	-	1 384	1	
2014	5	5	-	2	1 099	-	-	-	-	1 460	1	

Satunnaisesti – Tidvis – Occasionally

2000	5	2	-	2	1 554	1	-	-	-	1 890	1	
2001	10	3	-	3	1 564	-	-	-	-	1 842	1	
2002	6	3	-	2	1 454	1	-	-	-	1 745	1	
2003	7	3	-	3	1 498	1	-	-	-	1 787	1	
2004	6	4	-	3	1 529	1	-	-	-	1 808	1	
2005	6	4	-	2	1 504	1	-	-	-	1 729	1	
2008	6	6	1	4	1 329	1	-	-	-	1 725	2	
2009	9	6	1	4	1 247	1	-	-	-	1 650	2	
2010	11	6	1	4	1 161	2	-	-	-	1 477	2	
2011	7	7	1	4	1 135	1	-	-	-	1 490	2	
2012	8	6	1	4	1 071	3	-	-	1	1 436	2	
2013	7	8	1	4	1 065	3	-	-	1	1 384	2	
2014	7	6	1	3	1 099	1	-	-	-	1 460	1	

Vuosina 2006 ja 2007 nuuskan käyttöä ei ole kysytty. – År 2006 och 2007 har man inte frågat om användningen av snus. – Use of snuff was not surveyed in 2006 and 2007.

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus. THL.

Källa: Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL.

Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population -survey (AVTK). THL.

Liitetaulukko 10. Päivittäin tai silloin tällöin nuuskaavien 14–20-vuotiaiden osuus 2000–2015

Tabellbilaga 10. Andelen 14–20-åriga som snusar dagligen eller då och då 2000–2015

Appendix Table 10. Percentage of 14–20-year-olds who use snuff daily or occasionally, 2000–2015

Vuosi	Koulutyyppi ja sukupuoli – Skoltyp och kön – Type of school and gender									
År	Peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaiset			Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat			Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat			N
Year	Elever i klasserna 8 och 9 i grundskolan			Första och andra årens studerande i gymnasiet			Första och andra årets studerande vid yrkesläroanstalter			
	<i>Pupils in the 8th and 9th grade of secondary school</i>			<i>Students in the 1st and 2nd grade of upper secondary school</i>			<i>Students in the 1st and 2nd grade of vocational school</i>			
	Pojat	Tytöt	Yhteensä	Pojat	Tytöt	Yhteensä	Pojat	Tytöt	Yhteensä	
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt	
	<i>Boys</i>	<i>Girls</i>	<i>Total</i>	<i>Boys</i>	<i>Girls</i>	<i>Total</i>	<i>Boys</i>	<i>Girls</i>	<i>Total</i>	

%

Päivittäin - Dagligen - Daily

2000–2001	3	0	2	3	0	2	143 831
2002–2003	3	0	1	3	0	1	152 308
2004–2005	2	0	1	3	0	1	156 988
2006–2007	3	0	1	3	0	1	159 749
2008–2009	3	0	1	4	0	2	4	0	3	196 665
2010–2011	4	0	2	6	0	2	5	0	3	190 089
2013	6	1	3	8	0	4	10	0	6	180 437
2015	8	1	4	9	0	4	13	1	8	119 946

Silloin tällöin - Då och då - Occasionally

2010–2011	12	2	7	14	3	8	21	4	14	190 089
2013	17	3	10	16	3	9	23	5	15	180 437
2015	12	3	8	14	3	8	22	6	15	119 946

Lähde: Kouluterveyskysely. THL. – Källa: Enkäten Hälsa i skolan. THL. – Source: The School Health Promotion Study. THL.

Tupakan kulutus vuosittain – Tobakskonsumtion per år – Annual consumption of tobacco

Liitetaulukko 11. Tupakkatuotteiden kulutus¹⁾ 1980–2015 (joulu-marraskuu)

Tabellbilaga 11. Konsumtion av tobaksprodukter¹⁾ 1980–2015 (december-november)

Appendix Table 11. Consumption of tobacco products¹⁾, 1980–2015 (December-November)

Vuosi År Year	Savukkeet – Cigarretter – Cigarettes		Sikarit Cigarrer Cigars	Irtotupakka Löstobak Loose tobacco	Nuuska ja purutupakka ⁵⁾ Snus och tuggtobak ⁵⁾ Snuff and chewing tobacco ⁵⁾	Yhteensä Totalt Total
	Verolliset Skattebelagda Taxable	Verottomat ⁵⁾ Skattefria ⁵⁾ Untaxable ⁵⁾				
	milj. kpl milj. st. mill. pcs	milj. kpl milj. st. mill. pcs	milj. kpl milj. st. mill. pcs	1 000 kg	1 000 kg ²⁾	milj. kpl ³⁾ milj. st. ³⁾ mill. pcs ³⁾
						(pl. verottomat savukkeet, nuuska ja purutupakka (exkl. skattefria cigarretter, snus och tuggtobak (excl. tax free cigarettes, snuff and chewing tobacco)
1980	6 886	..	64	1 013	22	8 508
1985	7 129	..	64	855	26	8 508
1990	7 465	..	88	646	89	8 547
1991	7 623	..	80	739	103	8 840
1992	6 365	..	82	810	99	7 693
1993	5 920	..	65	1 016	92	7 548
1994	5 729	..	64	1 118	93 ⁴⁾	7 513
1995	5 142	..	63	1 041	14	6 807
1996	4 876	..	63	944	.	6 391
1997	4 794	..	67	1 062	.	6 495
1998	4 850	..	67	1 045	.	6 525
1999	4 753	..	73	1 007	.	6 375
2000	4 754	..	80	1 005	.	6 380
2001	4 849	..	80	945	.	6 383
2002	4 897	..	85	940	.	6 428
2003	4 789	..	86	..	.	4 875 ⁷⁾
2004	4 941	..	89	..	.	5 030 ⁷⁾
2005	5 023	..	94	..	.	5 117 ⁷⁾
2006	5 050	781	98	..	.	5 148 ⁷⁾
2007	4 952	761	103	..	.	5 055 ⁷⁾
2008	4 898	764	110	754	.	6 168
2009	4 935	712	113	847	171 ⁶⁾	6 351
2010	4 715	616	123	658	199 ⁶⁾	5 850
2011	4 798	668	126	826	205 ⁶⁾	6 195
2012	4 665	610	125	641	268 ⁶⁾	5 778
2013	4 865	583	124	814	214 ⁶⁾	6 241
2014	4 317	488	117	663	200 ⁶⁾	5 454
2015	4 391	602	121	701	288 ⁶⁾	5 590

1) Vuosina 1980–1994: Tukku kaupan ostot ja tuonti; Vuodesta 1995–: Verolliseen kulutukseen luovutetut tupakkatuotteet. – Åren 1980–1994: Partihandeln inköp och import; Åren 1995–: Tobaksprodukter som frisläppts för skattepliktig konsumtion. – 1980-1994: Wholesale trade purchases and imports; 1995–: Tobacco products delivered for taxable consumption.

2) Vuodet 1980–1989: Pl. Tuonti; 1990–1994: Sisältää tuonnin. – Åren 1980-1989: Exkl. Import; 1990–1994: Inkluderar importen. – Years 1980–1989: Excl. Imports; 1990–1994: Incl. Imports.

3) Savukkeen painoksi on arvioitu 0,65 g ja sikarin 2 g. – Vikten hos en cigarrett uppskattas till 0,65 g och hos en cigarr till 2 g. – The weight of a cigarette is estimated at 0,65 g and of a cigar at 2 g.

4) Joulukuu 1994 ja tammi-helmikuu 1995. – December 1994 and januari-februari 1995. – Dec. 1994 and Jan.-Feb. 1995.

5) Lähde: TNS Gallupin haastattelututkimus: Tupakkatuotteiden matkustajatuontiseuranta. – Källa: TNS Gallups intervjuundersökning: Resandeförseln av tobaksprodukter. – Source: TNS Gallup interview survey: Private import of tobacco products.

6) Nuuskarasian painoksi on arvioitu 30 g. Laskemisessa tietona on käytetty rasioiden lukumäärää. – Snusdosan antas väga 30 g. Beräkningen har utgått från antalet dosor. – The estimated weight of a snus box is 30 grams. The calculation is based on the number of boxes.

7) Irtotupakka ei sisälly vuosien 2003–2007 osalta yhteensä-sarakkeisiin, koska tiedot ovat liikesalaisuuksia. – Löstobak ingår inte i kolumnen "Totalt" år 2003–2007, eftersom uppgifterna är affärshemligheter. – Loose tobacco is not included in the Total columns for 2003–2007 because the data are trade secrets.

Lähde: Valmisteverotilasto. Tulli. – Källa: Punktskattstatistik. Tull. – Source: Excise Duty Statistics. Customs.

Liitetaulukko 12. Tupakkatuotteiden kulutus¹⁾ 15 vuotta täyttäen¹⁾ kohti 1980–2015 (joulumarraskuu)

Tabellbilaga 12. Konsumtion av tobaksprodukter¹⁾ per 15 år fylld invånare 1980–2015 (december-november)

Appendix Table 12. Consumption of tobacco products¹⁾ per persons aged 15 or over, 1980–2015 (December-November)

Vuosi År Year	Savukkeet – Cigaretter – Cigarettes		Sikarit Cigarrer Cigars	Irtotupakka Löstobak Loose tobacco	Nuuska ja purutupakka ⁵⁾ Snus och tuggtobak ⁵⁾ Snuff and chewing tobacco ⁵⁾	Yhteensä Totalt Total
	Verolliset Skattebelagda Taxable	Verottomat ⁵⁾ Skattefria ⁵⁾ Untaxable ⁵⁾				
	kpl st. pcs	kpl st. pcs	kpl st. pcs	g	g ²⁾	kpl ³⁾ st. ³⁾ pcs ³⁾
						(pl. verottomat savukkeet, nuuska ja purutupakka (exkl. skattefria cigaretter, snus och tuggtobak (excl. tax free cigarettes, snuff and chewing tobacco))
1980	1 808	..	17	266	.	2 234
1985	1 804	..	16	216	.	2 154
1990	1 855	..	22	161	22	2 124
1991	1 883	..	20	183	25	2 183
1992	1 562	..	20	199	24	1 888
1993	1 445	..	16	248	22	1 842
1994	1 392	..	16	272	23 ⁷⁾	1 825
1995	1 243	..	15	252	3	1 646
1996	1 174	..	15	227	.	1 538
1997	1 148	..	16	254	.	1 556
1998	1 156	..	16	249	.	1 555
1999	1 127	..	17	239	.	1 511
2000	1 122	..	19	237	.	1 506
2001	1 140	..	19	222	.	1 500
2002	1 146	..	20	220	.	1 505
2003	1 116	..	20	..	.	1 137 ¹⁾
2004	1 146	..	21	..	.	1 167 ¹⁾
2005	1 159	..	22	..	.	1 180 ¹⁾
2006	1 158	179	22	..	.	1 180 ¹⁾
2007	1 128	173	23	..	.	1 151 ⁷⁾
2008	1 108	173	25	171	.	1 395
2009	1 109	160	25	190	38 ⁶⁾	1 427
2010	1 054	138	27	147	44 ⁶⁾	1 307
2011	1 066	148	28	183	46 ⁶⁾	1 377
2012	1 031	135	28	142	59 ⁶⁾	1 277
2013	1 070	128	27	179	47 ⁶⁾	1 373
2014	946	107	26	145	44 ⁶⁾	1 195
2015	958	131	26	153	63 ⁶⁾	1 220

- 1) Vuosina 1980–1994: Tukku kaupan ostot ja tuonti; Vuodesta 1995– : Verolliseen kulutukseen luovutetut tupakkatuotteet. – Åren 1980–1994: Partihandelns inköp och import; Åren 1995–: Tobaksprodukter som frisläppts för skattepliktig konsumtion. – 1980–1994: Wholesale trade purchases and imports; 1995–: Tobacco products delivered for taxable consumption.
- 2) Vuodet 1980–1989: Pl. Tuonti; 1990–1994: Sisältää tuonnin. – Åren 1980–1989: Exkl. Import; 1990–1994: Inkluderar importen. – Years 1980–1989: Excl. Imports; 1990–1994: Incl. Imports.
- 3) Savukkeen painoksi on arvioitu 0,65 g ja sikarin 2 g. – Vikten hos en cigarett uppskattas till 0,65 g och hos en cigarr till 2 g. – The weight of a cigarette is estimated at 0,65 g and of a cigar at 2 g.
- 4) Joulukuu 1994 ja tammi-helmikuu 1995. – December 1994 and januari-februari 1995. – Dec. 1994 and Jan.-Feb. 1995.
- 5) Lähde: TNS Gallupin haastattelututkimus: Tupakkatuotteiden matkustajatuontiseuranta. – Källa: TNS Gallups intervjuundersökning :- Resandeförseeln av tobaksprodukter. – Source: TNS Gallup interview survey: Private import of tobacco products.
- 6) Nuuskarasian painoksi on arvioitu 30 g. Laskemisessa tietona on käytetty rasioiden lukumäärää. – Snusdosan antas väga 30 g. Beräkningen har utgått från antalet dosor. – The estimated weight of a snus box is 30 grams. The calculation is based on the number of boxes.
- 7) Irtotupakka ei sisälly vuosien 2003–2007 osalta yhteensä-sarakkeisiin, koska tiedot ovat liikesalaisuuksia. – Löstobak ingår inte i kolumnen "Totalt" år 2003–2007, eftersom uppgifterna är affärshemligheter. – Loose tobacco is not included in the Total columns for 2003–2007 because the data are trade secrets.

Lähde: Valmisteverotilasto. Tulli. – Källa: Punktskattstatistik. Tull. – Source: Excise Duty Statistics. Customs.

Liitetaulukko 13. Tupakkatuotteiden kulutus¹⁾ 15–64 vuotta täyttäneitä kohti 1981–2015 (joulumarraskuu)

Tabellbilaga 13. Konsumtion av tobaksprodukter¹⁾ per 15–64 år fylld invånare 1981–2015 (december-november)

Appendix Table 13. Consumption of tobacco products¹⁾ per persons aged 15–64, 1981–2015 (December-November)

Vuosi År Year	Savukkeet – Cigaretter – Cigarettes		Sikarit Cigarrer Cigars	Irtotupakka Löstobak Loose tobacco	Nuuska ja purutupakka ⁵⁾ Snus och tuggtobak ⁵⁾ Snuff and chewing tobacco ⁵⁾	Yhteensä Totalt Total
	Verolliset Skattebelagda Taxable	Verottomat ⁵⁾ Skattefria ⁵⁾ Tax-free ⁵⁾				
	kpl st. pcs	kpl st. pcs	kpl st. pcs	g	g ⁷⁾	kpl ³⁾ st. ³⁾ pcs ³⁾
						(pl. verottomat savukkeet, nuuska ja purutupakka (exkl. skattefria cigaretter, snus och tuggtobak (excl. tax free cigarettes, snuff and chewing tobacco))
1981	2 165	..	19	293	8	2 633
1982	2 154	..	17	744	8	2 596
1983	2 198	..	18	273	8	2 636
1984	2 122	..	19	269	8	2 555
1985	2 135	..	19	256	8	2 548
1986	2 141	..	21	235	8	2 523
1987	2 210	..	23	226	7	2 579
1988	2 260	..	23	212	7	2 609
1989	2 284	..	26	204	5	2 623
1990	2 224	..	26	192	27	2 547
1991	2 252	..	24	219	31	2 623
1992	1 180	..	24	239	29	2 273
1993	1 743	..	19	299	27	2 222
1994	1 683	..	19	328	27 ⁷⁾	2 207
1995	1 508	..	18	305	4	1 996
1996	1 427	..	18	276	.	1 871
1997	1 399	..	20	310	.	1 895
1998	1 409	..	19	304	.	1 896
1999	1 376	..	21	291	.	1 845
2000	1 372	..	23	290	.	1 842
2001	1 397	..	23	272	.	1 839
2002	1 408	..	24	270	.	1 848
2003	1 375	..	25	..	.	1 399 ⁷⁾
2004	1 416	..	26	..	.	1 442 ⁷⁾
2005	1 435	..	27	..	.	1 462 ⁷⁾
2006	1 440	223	28	..	.	1 468 ⁷⁾
2007	1 407	216	29	..	.	1 437 ⁷⁾
2008	1 385	216	31	213	.	1 744
2009	1 391	201	32	239	48 ⁶⁾	1 790
2010	1 328	174	35	185	56 ⁶⁾	1 648
2011	1 356	189	36	233	58 ⁶⁾	1 750
2012	1 323	173	35	182	76 ⁶⁾	1 639
2013	1 387	166	35	232	61 ⁶⁾	1 779
2014	1 236	140	34	190	57 ⁶⁾	1 562
2015	1 263	173	36	202	83 ⁶⁾	1 608

1) Vuosina 1980–1994: Tukkukaupan ostot ja tuonti; Vuodesta 1995–: Verolliseen kulutukseen luovutetut tupakkatuotteet. – Åren 1980–1994: Partihandelns inköp och import; Åren 1995–: Tobaksprodukter som frisläppts för skattepliktig konsumtion. – 1980–1994: Wholesale trade purchases and imports; 1995–: Tobacco products delivered for taxable consumption.

2) Vuodet 1980–1989: Pl. Tuonti; 1990–1994: Sisältää tuonnin. – Åren 1980–1989: Exkl. Import; 1990–1994: Inkluderar importen. – Years 1980–1989: Excl. Imports; 1990–1994: Incl. Imports.

3) Savukkeiden painoksi on arvioitu 0,65 g ja sikarin 2 g. – Vikten hos en cigarett uppskattas till 0,65 g och hos en cigarr till 2 g. – The weight of a cigarette is estimated at 0,65 g and of a cigar at 2 g.

4) Joulukuu 1994 ja tammi-helmikuu 1995. – December 1994 och januari-februari 1995. – Dec. 1994 and Jan.-Feb. 1995.

5) Lähde: TNS Gallups haastattelutkimus: Tupakkatuotteiden matkustajatuontiseuranta. – Källa: TNS Gallups intervjuundersökning -: har utgått från antalet dosor. – The estimated weight of a snus box is 30 grams. The calculation is based on the number of boxes.

6) Nuuskarasian painoksi on arvioitu 30 g. Laskemisessa tietona on käytetty rasioiden lukumäärää. – Snusdosan antas väga 30 g. Beräkningen har utgått från antalet dosor. The estimated weight of a snus box is 30 grams. The calculation is based on the number of boxes.

7) Irtotupakka ei sisälly vuosien 2003–2007 osalta yhteensä-sarakkeisiin, koska tiedot ovat liikesalaisuuksia. – Löstobak ingår inte i kolumnen "Totalt" år 2003–2007, eftersom uppgifterna är affärshemligheter. – Loose tobacco is not included in the Total columns for 2003–2007 because the data are trade secrets.

Lähde: Valmisteverotilasto. Tulli. – Källa: Punktskattstatistik. Tull. – Source: Excise Duty Statistics. Customs.

Liitetaulukko 14. Tupakkatuotteiden kulutus¹⁾ 1940–2015 sekä tullen rikosasioissa haltuunottamat savukkeet 1980–2015

Tabellbilaga 14. Konsumtion av tobaksprodukter¹⁾ 1940–2015 samt av tullen beslagtagna cigaretter 1980–2015

Appendix Table 14. Consumption of tobacco products¹⁾, 1940–2015 and cigarettes confiscated by the customs in criminal cases, 1980–2015

Vuosi År Year	Savukkeet – Cigaretter – Cigarettes		Sikarit Cigarrer Cigars	Irtotupakka Löstobak Loose tobacco	Nuuska ja purutupakka ⁴⁾ Snus och tuggtobak ⁴⁾ Snus and chewing ⁷⁾	Yhteensä – Totalt – Total		Tullen haltuunottamat savukkeet Av tullen beslagtagna cigaretter Cigarettes confiscated by the customs	
	Verolliset Skattebelagda Taxable	Verottomat ⁴⁾ Skattefria ⁴⁾ Tax free ⁷⁾							
	milj. st. mill. pcs	milj. st. mill. pcs	milj. st. mill. pcs				milj. st. ³⁾ mill. pcs ³⁾	milj. st. mill. pcs	
					(pl. verottomat savukkeet, nuuska ja purutupakka – exkl. skattefria cigaretter, snus och tuggtobak – excl. tax-free cigarettes, snuff and chewing tobacco)	(pl. nuuska ja purutupakka) exkl. snus och tuggtobak (excl. snuff and chewing tobacco)	(pl. verottomat savukkeet, nuuska ja purutupakka – exkl. skattefria cigaretter, snus och tuggtobak – excl. tax-free cigarettes, snuff and chewing tobacco)		
1940	3 814	..	18	479	71	3 605	4 454	..	
1945	2 040	..	5	744	24	1 815	2 288	..	
1950	4 622	..	10	822	66	4 513	5 700	..	
1955	5 686	..	13	428	65	4 957	6 255	..	
1960	6 288	..	16	544	42	4 705	7 141	..	
1965	6 519	..	40	802	28	5 147	7 793	..	
1970	6 479	..	211	1 104	26	5 763	8 388	..	
1975	8 140	..	143	812	27	6 416	9 532	..	
1980	7 119	..	64	905	23	5 683	8 575	0,5	
1985	6 829	..	66	851	27	5 449	8 204	0,1	
1990	7 160	..	86	619	87	5 532	8 198	0,1	
1995	5 192	..	65	929	.	4 434	6 686	1,4	
2000	4 682	..	79	853	.	4 054	6 073	71,7	
2001	4 833	..	83	946	.	4 253	6 371	27,8	
2002	4 925	..	87	948	.	4 323	6 470	21,8	
2003	4 799	..	86	..	.	3 291	4 885 ¹⁾	19,4	
2004	4 930	..	89	874	.	4 257	6 364	13,6	
2005	5 078	..	95	..	.	3 301	5 173 ¹⁾	28,3	
2006	4 986	763	97	..	.	3 435	5 083 ¹⁾	32,6	
2007	4 928	812	104	767	.	4 178	6 212	22,8	
2008 ⁵⁾	6 983	715	117	785	.	5 558	8 308	18,3	
2009	3 522	738	116	939	172 ⁶⁾	2 521	5 083	16,0	
2010	4 413	598	114	537	203 ⁶⁾	3 633	5 353	10,3	
2011 ⁵⁾	6 370	665	153	1 049	221 ⁶⁾	5 496	8 137	12,5	
2012	2 824	602	101	423	254 ⁶⁾	2 461	3 576	28 ⁸⁾	
2013 ⁵⁾	6 928	589	137	1 068	209 ⁶⁾	5 846	8 708	3,8	
2014 ⁵⁾	4 458	470	113	640	202 ⁶⁾	3 763	5 556	4,8	
2015 ⁵⁾	5 053	606	119	684	290 ⁶⁾	4 206	6 224	3,4	

1) Vuodet 1940–1994: Tukku kaupan ostot ja tuonti: Vuodesta 1995– : Verolliseen kulutukseen luovutetut tupakkatuotteet. – Åren 1940–1994: Parthandeln inköp och import; Åren 1995–: Tobaksprodukter som frisläppts för skattepliktig konsumtion. – Years 1940–1994: Wholesale trade purchases and imports; 1995–: Tobacco products delivered for taxable consumption.

2) Vuodet 1940–1959 ja 1990–1994 sisältävät tuonnin, vuodet 1960–1989: pl tuonti. – Åren 1940–1959 och 1990–1994 inkluderar importen; Åren 1960–1989: exkl. import. – Years 1940–1959 and 1990–1994 incl. imports; 1960–1989: excl. imports.

3) Vuodet 1940–1959: Savukkeen paino 0,77 g ja sikarin 6,59 g; Vuodesta 1960–: Savukkeen paino 0,65 g ja sikarin 2 g – Åren 1940–1959: Cigaretrens vikt 0,77 g, cigarrens vikt 6,59 g; Åren 1960– Cigaretrens vikt 0,65 g, cigarrens vikt 2 g. – Years 1940–1959: The weight of a cigarette 0,77 g and of a cigar 6,59 g; 1960– The weight of a cigarette 0,65 g and of a cigar 2 g.

4) Lähde: TNS Gallupin haastattelututkimus: Tupakkatuotteiden matkustajatuontiseuranta. – Källa: TNS Gallups intervjuundersökning: Resandeförseln av Resandeförseln av tobaksprodukter. – Source: TNS Gallup interview survey: Private import of tobacco products.

5) 1.1.2009, 1.1.2012, 1.1.2014 ja 1.1.2015 voimaan tulleiden tupakkaveron korotusten vuoksi tupakkatuotteita luovutettiin edellisen vuosien lopussa poikkeuksellisen paljon kulutukseen. – Till följd av höjningarna av tobaksaccisen som trädde i kraft 1.1.2009, 1.1.2012, 1.1.2014 och 1.1.2015 frisläppts exceptionellt stora mängder tobaksprodukter för konsumtion. – Due to the increases in the tobacco tax effective as from 1 January 2009, 1 January 2012, 1 January 2014 and 1 January 2015, exceptional amounts of tobacco products were supplied to consumption at the end of the previous years.

6) Nuuskarasian painoksi on arvioitu 30 g. Laskemisessa tietona on käytetty rasioiden lukumäärää. – Snusdosan antas väga 30 g. Beräkningen har utgått från antalet dosor. – The estimated weight of a snus box is 30 grams. The calculation is based on the number of boxes.

7) Irtotupakka ei sisälly vuosien 2003, 2005–2006 osalta yhteensä-sarakkeisiin, koska tiedot ovat liikesalaisuuksia. – Löstobak ingår inte i kolumnen "Totalt" år 2003, 2005–2006, eftersom uppgifterna är affärshemligheter. – Loose tobacco is not included in the Total columns for 2003, 2005–2006 because the data are trade secrets.

8) Vuonna 2012 Tulli paljasti yhteensä 42,5 miljoonaa savuketta, jotka oli tuotu laittomasti Suomeen. Näistä savukkeista Tulli sai haltuunsa 28 miljoonaa ja 14,5 miljoonan savukkeen salakuljetus ja edelleenvälittäminen pystyttiin selvittämään esitutkinnoissa. Haltuun otettujen savukkeiden määrä oli jopa kaksinkertainen verrattuna edellisen viiden vuoden aian keskiarvoon. Määrään vaikuttaa kaksi suurempaa savuketakavarikko. Vuosina 2013–2014 ei tehtv yhtään suurempaa savuketakavarikko.

Lähde: Valmisteverotilasto. Tulli. – Källa: Punktskattstatistik. Tull. – Source: Excise Duty Statistics. Customs.

Tupakan hintatilastot – Tobaksprisstatistik – Price statistics of tobacco

Liitetaulukko 15. Tupakkatuotteiden hintaindeksit 1990–2015

Tabellbilaga 15. Tobaksprodukternas prisindex 1990–2015

Appendix Table 15. Indices of tobacco products, 1990–2015

Vuosi År Year	Elinkustannusindeksi Levnadskostnadsindex Cost-of-living index (1951:10=100)	Kuluttajahintaindeksi Konsumентprisindex Consumer price index (1990=100)	Tupakka yhteensä Tobak total Tobacco total	Savukkeet Cigarettes Cigarettes	Sikarit Cigarrer Cigars	Irtotupakka Löstobak Loose tobacco
1990	1 248	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1991	1 300	104,3	111,4	111,5	110,8	111,3
1992	1 333	107,4	118,3	118,3	110,8	123,1
1993	1 361	109,7	128,8	128,6	113,5	143,9
1994	1 376	110,9	131,4	131,2	114,1	149,5
1995	1 390	112,0	139,0	138,6	114,1	163,2
1996	1 398	112,6	147,3	146,8	119,8	179,5
1997	1 415	114,0	151,2	150,3	126,7	190,7
1998	1 435	115,6	155,5	153,9	128,5	204,1
1999	1 452	117,0	159,0	156,8	130,4	214,0
2000	1 501	120,9	163,8	160,4	136,4	233,4
2001	1 539	124,0	167,7	163,7	140,5	235,0
2002	1 563	126,0	169,3	165,3	144,4	234,9
2003	1 577	127,1	169,9	166,0	148,4	232,2
2004	1 580	127,3	167,7	163,5	149,9	232,4
2005	1 594	128,4	171,2	166,6	153,3	241,4
2006	1 622	130,7	175,4	171,0	155,1	244,3
2007	1 662	133,9	179,8	175,6	157,1	245,4
2008	1 730	139,4	183,2	179,2	159,9	247,3
2009	1 730	139,4	202,0	197,2	169,3	283,7
2010	1 751	141,1	211,7	205,8	179,5	310,4
2011	1 812	146,0	215,0	208,2	184,7	323,4
2012	1 863	150,1	228,8	220,0	197,8	366,0
2013	1 890	152,3	241,1	231,5	203,3	394,6
2014	1 910	153,9	254,3	244,0	217,1	418,7
2015	1 906	153,5	270,0	258,8	226,1	450,0
Muutos – Förändring – Change % 2014–2015	.	-0,3	6,1	6,1	4,1	7,5

Lähde: Tilastokeskus. – Källa: Statistikcentralen. – Statistics Finland.

Liitetaulukko 16. Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot ja tupakkatuotemenot 1990–2015

Tabellbilaga 16. Hushållens disponibla inkomster och utgifter för tobaksprodukter 1990–2015

Appendix Table 16. Households' disposable income and expenditure on tobacco products, 1990–2015

Vuosi År Year	Käytettävissä olevat tulot Disponibla inkomster <i>Disposable income</i>	Tupakkatuotemenot Utgifter för tobaksprodukter <i>Expenditure of tobacco products</i>	15 vuotta täyttänyttä kohti Per invånare år och över <i>Per capita aged 15 and over</i>	Tupakkatuotemenot käytettävissä olevista tuloista Utgifter för tobaks- produkter av disponibla inkomster <i>Expenditure on tobacco products in relation to disposable income</i>
	milj. € mn. € EUR million	milj. € mn. € EUR million	€	%
1990	44 950	913	227	2,0
1991	48 214	1 004	248	2,1
1992	49 102	1 056	259	2,2
1993	47 925	1 000	244	2,1
1994	46 385	977	237	2,1
1995	50 482	975	236	1,9
1996	50 752	990	238	2,0
1997	54 215	1 051	252	1,9
1998	57 092	1 053	251	1,8
1999	60 916	1 004	238	1,6
2000	63 038	1 041	246	1,7
2001	66 681	1 177	277	1,8
2002	70 072	1 207	283	1,7
2003	73 670	1 210	282	1,6
2004	77 142	1 221	283	1,6
2005	78 881	1 252	289	1,6
2006	81 988	1 279	293	1,6
2007	86 606	1 243	283	1,4
2008	91 423	1 246	282	1,4
2009	94 282	1 266	285	1,3
2010	98 413	1 286	287	1,3
2011	102 782	1 346	299	1,3
2012	105 465	1 340	296	1,3
2013	108 412	1 398	308	1,3
2014''	108 994	1 409	309	1,3
2015''	110 526	1 405	307	1,3

1) Uudistetun kansantalouden tilinpidon ennakkotieto – Förhandsuppgift från den reviderade statistiken över nationalräkenskaperna –
Preliminary data from revised national accounts.

Lähde: Kansantalouden tilinpito. SVT. Tilastokeskus.

Källa: Nationalräkenskaper årsvis. FOS. Statistikcentralen.

Source: Annual national accounts. OFS. Statistics Finland.

Liitetaulukko 17. Valtion tupakkaverotulot 2002–2015

Tabellbilaga 17. Statens intäkter av tobaksskatten 2002–2015

Appendix Table 17. State revenue from excise duty on tobacco 2002–2015

Vuosi	Savukkeet	Sikarit	Irtotupakka	Muut tupakkatuotteet	Yhteensä ¹⁾
År	Cigarretter	Cigarrer	Löstobak	Andra tobaksprodukter	Totalt ¹⁾
Year	Cigarettes	Cigars	Loose tobacco	Other tobacco products	Total ¹⁾

milj. € – mn. € – EUR million

Tupakkavero – Tobaksskatt – Excise duty on tobacco

2002	531	9	52	8	600
2003	528	9	48	7	592
2004	538	9	46	7	600
2005	544	10	46	7	607
2006	563	11	44	7	625
2007	564	11	42	7	624
2008	570	12	41	7	630
2009	614	14	54	7	689
2010	629	15	47	7	698
2011	655	16	62	6	739
2012	674	18	55	6	753
2013	747	18	76	7	848
2014	694	19	66	6	785
2015	776	21	77	7	881

1) Valtion tilinpäätöksen mukaisesti.

1) Enligt statens bokslut.

Lähde - Källa - Source: Valtiovarainministeriö – Finansministeriet – Ministry of Finance.

Liitetaulukko 18a. Verojen osuus tupakkatuotteiden keskihinnasta¹⁾ 1998–2015

Tabellbilaga 18a. Skatternas andel av medelpriset för tobaksprodukter¹⁾ 1998–2015

Appendix Table 18. Average price of tobacco products¹⁾, proportions accounted for by taxes, 1998–2015

Hinnanmuutos alkaen Prisändring från Change in price	Vähittäismyyntihinta Detailhandelspris Retail price	Verot – Skatter – Taxes			
		Arvonlisävero ²⁾ Mervärdesskatt ²⁾ Value added tax ²⁾	Arvovero Värdeskatt Ad valorem tax	Yksikkövero ³⁾ Enhetsskatt ³⁾ Specific tax ³⁾	Tupakkaveron osuus hinnasta Tobaksskattens andel av priset
	€	%	%	€/1 000 kpl	%
Savukkeet (20 kpl) – Cigaretter (20 st.) – Cigarettes (20 pcs)					
1.1.1998	3,70 ²⁾	18,03	50,00	15,14	58,2
1.4.1999	3,78 ²⁾	18,03	50,00	15,14	58,0
1.2.2000	3,78 ²⁾	18,03	50,00	15,14	58,0
1.6.2000	3,87 ²⁾	18,03	50,00	15,14	57,8
1.1.2001	4,00 ²⁾	18,03	50,00	15,14	57,6
1.1.2002	4,00 ²⁾	18,03	50,00	15,13	57,6
1.1.2003	4,00 ²⁾	18,03	50,00	15,13	57,6
1.1.2004	4,00 ²⁾	18,03	50,00	15,13	57,6
1.1.2005	4,00 ²⁾	18,03	50,00	15,13	57,6
1.1.2006	4,10 ²⁾	18,03	50,00	15,13	57,4
1.1.2007	4,20 ²⁾	18,03	50,00	15,13	57,2
1.1.2008	4,30 ²⁾	18,03	50,00	15,13	57,0
1.1.2009	4,40 ²⁾	18,03	52,00	15,13	58,9
1.7.2010	4,40 ²⁾	18,70	52,00	17,50	60,0
1.1.2011	4,50 ⁶⁾	18,70	52,00	17,50	59,8
1.1.2012	4,89 ⁶⁾	18,70	52,00	22,50	61,2
1.1.2013	5,01 ⁶⁾	19,35	52,00	22,50	61,0
1.1.2014	5,47 ⁶⁾	19,35	52,00	28,00	62,2
1.1.2015	5,68 ⁶⁾	19,35	52,00	33,50	63,8

Liitetaulukko 18b. Verojen osuus tupakkatuotteiden keskihinnasta 1998–2015

Tabellbilaga 18b. Skatternas andel av medelpriset för tobaksprodukter 1998–2015

Appendix Table 18b. Average price of tobacco products, proportions accounted for by taxes, 1998–2015

Hinnanmuutos alkaen Prisändring från Change in price	Vähittäismyynthinta Detaljhandelspris Retail price	Verot – Skatter – Taxes			
		Arvonlisävero ²⁾ Mervärdesskatt ²⁾ Value added tax ²⁾	Arvovero Värdeskatt Ad valorem tax	Yksikkövero ³⁾ Enhetsskatt ³⁾ Specific tax ³⁾	Tupakkaveron osuus hinnasta Tobaksskattens andel av priset
	€	%	%	€	%
Sikarit (10 kpl)⁴⁾ – Cigarrer (10 st.)⁴⁾ – Cigars (10 pcs)⁴⁾					
15.1.1998	4,71	18,03	22,00	..	22,00
1.4.1999	5,05	18,03	22,00	..	22,00
1.2.2000	5,28	18,03	22,00	..	22,00
1.6.2000	5,55	18,03	22,00	..	22,00
1.1.2001	5,55	18,03	22,00	..	22,00
1.1.2002	4,58	18,03	22,00	..	22,00
1.1.2003	4,63	18,03	22,00	..	22,00
1.1.2004	4,82	18,03	22,00	..	22,00
1.1.2005	4,75	18,03	22,00	..	22,00
1.1.2006	4,86	18,03	22,00	..	22,00
1.1.2007	6,54	18,03	22,00	..	22,00
1.1.2008	6,85	18,03	22,00	..	22,00
1.1.2009	8,33	18,03	24,00	..	24,00
1.7.2010	6,59	18,70	25,00	..	25,00
1.1.2011	6,37	18,70	25,00	..	25,00
1.1.2012	5,10	18,70	27,00	..	27,00
1.1.2013	6,40	19,35	27,00	..	27,00
1.1.2014	6,75	19,35	28,00	..	28,00
1.1.2015	6,90	19,35	30,00	..	30,00

Liitetaulukko 18c. Verojen osuus tupakkatuotteiden keskihinnasta¹⁾ 1998–2015

Tabellbilaga 18c. Skatternas andel av medelpriset för tobaksprodukter¹⁾ 1998–2015

Appendix Table 18c. Average price of tobacco products¹⁾, proportions accounted for by taxes, 1998–2015

Hinnanmuutos alkaen Prisändring från Change in price	Vähittäismyyntihinta Detailhandelspris Retail price	Verot – Skatter – Taxes			
		Arvonlisävero ²⁾ Mervärdesskatt ²⁾ Value added tax ²⁾	Arvovero Värdeskatt Ad valorem tax	Yksikkövero ³⁾ Enhetsskatt ³⁾ Specific tax ³⁾	Tupakkaveron osuus hinnasta Tobaksskattens andel av priset
	€	%	%	€/kg	%

**Piippu- ja savuketupakka (40g) – Pip- och cigarettobak (40g) –
Pipe and cigarette tobacco (40g)**

15.1.1998	5,52 ³⁾	18,03	48,00	2,02	49,5
1.4.1999	5,72 ³⁾	18,03	48,00	2,02	49,4
1.2.2000	6,12 ³⁾	18,03	48,00	3,62	50,4
1.6.2000	6,16 ³⁾	18,03	48,00	3,62	50,4
1.1.2001	6,16 ³⁾	18,03	48,00	3,62	50,4
1.1.2002	6,16 ³⁾	18,03	48,00	3,62	50,4
1.1.2003	6,56 ³⁾	18,03	48,00	3,62	50,2
1.1.2004	6,70 ³⁾	18,03	48,00	3,62	50,2
1.1.2005	6,70 ³⁾	18,03	48,00	3,62	50,2
1.1.2006	6,12 ³⁾	18,03	48,00	3,62	50,4
1.1.2007	7,08 ³⁾	18,03	48,00	3,62	50,0
1.1.2008	8,20 ³⁾	18,03	48,00	3,62	49,8
1.1.2009	8,48 ³⁾	18,03	48,00	6,50	51,1
1.7.2010	8,57 ⁵⁾	18,70	48,00	8,50	52,0
1.1.2011	8,75 ⁵⁾	18,70	48,00	8,50	51,9
1.1.2012	8,80 ⁵⁾	18,70	48,00	13,50	54,1
1.1.2013	9,70 ⁵⁾	19,35	48,00	13,50	53,6
1.1.2014	11,50 ⁵⁾	19,35	48,00	19,00	54,6
1.1.2015	12,40 ⁵⁾	19,35	48,00	24,50	55,9

Liitetaulukko 18d. Verojen osuus tupakkatuotteiden keskihinnasta⁴⁾ 1998–2015

Tabellbilaga 18d. Skatternas andel av medelpriset för tobaksprodukter⁴⁾ 1998–2015

Appendix Table 18d. Average price of tobacco products⁴⁾, proportions accounted for by taxes, 1998–2015

Hinnanmuutos alkaen Prisändring från Change in price	Vähittäismyyntihinta Detaljhandelspris Retail price	Verot – Skatter – Taxes			
		Arvonlisävero ²⁾ Mervärdesskatt ²⁾ Value added tax ²⁾	Arvovero Värdeskatt Ad valorem tax	Yksikkövero ³⁾ Enhetsskatt ³⁾ Specific tax ³⁾	Tupakkaveron osuus hinnasta Tobaksskattens andel av priset
	€	%	%	€/kg	%

**Savukkeiksi käärittävä tupakka⁴⁾ (30g) – Tobak för rullning av cigaretter⁴⁾ (30g) –
Tobacco for hand rolled cigarettes⁴⁾ (30g)**

15.1.1998	2,52	18,03	50,00	2,02	52,4
1.4.1999	2,69	18,03	50,00	2,02	52,3
1.2.2000	2,86	18,03	50,00	3,62	53,8
1.6.2000	2,86	18,03	50,00	3,62	53,8
1.1.2001	2,86	18,03	50,00	3,62	53,8
1.1.2002	2,86	18,03	50,00	3,62	53,8
1.1.2003	2,86	18,03	50,00	3,62	53,8
1.1.2004	2,85	18,03	50,00	3,62	53,8
1.1.2005	2,85	18,03	50,00	3,62	53,8
1.1.2006	2,85	18,03	50,00	3,62	53,8
1.1.2007	2,85	18,03	50,00	3,62	53,8
1.1.2008	2,95	18,03	50,00	3,62	53,7
1.1.2009	2,95	18,03	52,00	6,50	58,6
1.7.2010	3,50	18,70	52,00	10,00	60,6
1.1.2011	3,68 ⁶⁾	18,70	52,00	10,00	60,2
1.1.2012	4,41 ⁶⁾	18,70	52,00	16,50	63,2
1.1.2013	4,40 ⁶⁾	19,35	52,00	16,50	63,3
1.1.2014	4,84 ⁶⁾	19,35	52,00	20,00	65,4
1.1.2015	5,22 ⁶⁾	19,35	52,00	23,50	65,5

1) Tullin laskemat verotusarvot. – Av Tullsen beräknat beskattningsvärde. – Taxable values calculated by the Customs.

2) Kysytyimmän hintaluokan savuke. – Cigarette i den mest efterfrågade priskategorin. – The cigarette in the price class most in demand.

3) Sisältää savukkeiksi käärittävän tupakan. – Inklusive tobak för rullning av cigaretter. – Includes tobacco for rolled cigarettes.

4) Tullin ennakkoon vahvistama keskimääräinen vähittäismyyntihinta. - Detaljhandelspris som tullen fastställt på förhand.

5) Lähde: Tulli. - Källa: Tull. - Source: Customs.

6) Vuoden 2011 alusta voimaan tulleessa tupakkaverodirektiivissä otettiin savukkeiden ja savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan osalta käyttöön vähittäismyyntihinnan painotetun keskiarvon (WAP) käsite. – Tobaksskattedirektivet, som trädde i kraft i början av år 2011, introducerade begreppet viktat medelvärde av detaljhandelspriset (WAP) för cigaretter och finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter. – The tobacco excise directive that entered into force on 1 January 2011 introduced the concept of weighted average retail selling price (WAP) for cigarettes and fine-cut tobacco for the rolling of cigarettes.

Laatuseloste (SVT)

Tupakkatilasto

Tilastotietojen relevanssi

Tupakkatilasto sisältää tietoja tupakan kulutuksesta, tupakan hintakehityksestä ja verotuksesta, tupakkalainsäädännöstä, väestön tupakoinnista, tupakansavulle altistuneista sekä tupakoinnin taloudellisista haittakustannuksista.

Tupakkatilastoa käytetään muun muassa tupakkapoliittiseen päätöksentekoon, tupakan kulutuksen seurantaan kotimaassa ja kansainvälisiin vertailuihin.

Tupakkatilaston tietojen keruu perustuu Tupakkalakiin (546/2016), Tilastolakiin (280/2004) ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksesta annettuun lakiin (668/2008).

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Väestön tupakointi

Tiedot aikuisväestön (20–64-vuotiaat) tupakoinnista liitetaulukossa 1 (vuodesta 2013 alkaen) ja **eläkeikäisten (65–84-vuotiaat) tupakoinnista** liitetaulukossa 2 vuodesta (2012 alkaen) perustuvat Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimukseen (ATH), joka toteutetaan vuosittain. ATH-tutkimuksesta löytyy lisätietoa THL:n verkkosivuilta www.thl.fi/ath. Tutkimukseen vastanneen aikuisväestön lukumäärä tutkimusvuosina: 2012: N=30 259; 2013: N=11 472; 2014: N=11 931. Vastanneiden eläkeikäisten lukumäärä tutkimusvuosina: 2012: N= 1 421; 2013: N=16 930; 2014: N=6 971; 2015: N=7 179..

Tutkimuksen vastausprosentit ovat tutkimusaikana olleet keskimäärin noin 54 prosenttia, mutta eläkeikäiset (65-84-vuotiaat) ovat vastanneet aikuisväestöä (20-64-vuotiaat) aktiivisemmin ja aikuisväestöön kuuluvat naiset ovat vastanneet miehiä aktiivisemmin. Vuonna 2015 20-64-vuotiaista naisista 52 prosenttia vastasi tutkimukseen ja vastaavan ikäisistä miehistä 40 prosenttia. Eläkeikäisistä naisista ja miehistä noin 72 prosenttia vastasi vuonna 2015.

Tiedot aikuisväestön (20–64-vuotiaat) tupakoinnista muissa kuin liitetaulukossa 1 perustuvat Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) vuosittain toteuttamaan tutkimukseen ”Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys” (AVTK). AVTK-tutkimuksesta löytyy lisätietoa THL:n verkkosivuilta www.thl.fi/avtk. Tutkimukseen vastanneiden lukumäärä tutkimusvuosina: 1996: N=3 597; 1997: N=3 516; 1998: N=3 505; 1999: N=3 371; 2000: N=3 468; 2001: N=3 469; 2002: N=3 259; 2003: N=3 335; 2004: N=3 369; 2005: N=3 287; 2006: N=3 255; 2007: N=3 245; 2008: N=3 216; 2009: N=2 943; 2010: N=2 826; 2011: N=2787; 2012: N=2601; 2013: N=2545; 2014: N=2630.

Tutkimuksen vastausprosentit ovat tutkimusaikana olleet keskimäärin noin 70 %, mutta vaihdelleet välillä 51–84 %. Vastausprosentti nousi hieman 53 prosenttiin vuonna 2014, mutta vastausaktiivisuus on ollut laskussa viime vuosina. Naiset (vastausprosentti 59 %) vastasivat vuonna 2014 tutkimukseen miehiä (vastausprosentti 46 %) aktiivisemmin. Verrattaessa vuosien 2009–2014 tietoja edeltäviin vuosiin tulee ottaa huomioon vastausprosentin aleneminen.

Eläkeikäisen (65–84-vuotiaat) väestön tupakointitiedot muissa kuin liitetaulukossa 2 perustuvat Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen joka toinen vuosi toteuttamaan tutkimukseen ”Eläkeikäisen väestön terveyskäyttäytyminen ja terveys” (EVTK). EVTK-tutkimuksesta löytyy lisätietoa THL:n verkkosivuilta www.thl.fi/evtk. Tutkimukseen vastanneiden lukumäärä tutkimusvuosina: 1993: N=2 035; 1995: N=1 959; 1997: N=1 886; N=2001: N=1 949, 2003: N=1 863, 2005: N=1 863, 2007: N=1 847, 2009: N=1 741, 2011: N=1723, 2013: N=1760.

Tutkimuksen vastausprosentit ovat tutkimusaikana vaihdelleet 72–88 % välillä. Vuoden 2013 vastausprosentti oli 74 %. Miesten ja naisten vastausaktiivisuuden välillä ei ole ollut merkittäviä eroja.

Tiedot nuorten (14–20-vuotiaat) tupakoinnista ja nuuskan käytöstä perustuvat THL:n Kouluterveyskyselyyn (www.thl.fi/kouluterveyskysely), joka tehdään opettajan ohjaamana luokkakyselynä peruskoulun 8. ja 9. luokan oppilaille sekä lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijoille. Tietoa peruskoulujen yläluokkalaisten tupakoinnista ja nuuskaamisesta on vuodesta 1996 ja lukiolaisten tupakoinnista ja nuuskaamisesta vuodesta 1999 alkaen. Ammatilliset oppilaitokset ovat olleet kyselyssä mukana vuodesta 2008 lähtien.

Aineistonkeruussa on siirrytty vaiheittain paperilomakkeesta sähköiseen lomakekyselyyn. Vuonna 2013 kysely toteutettiin sähköisenä ammatillisissa oppilaitoksissa. Vuonna 2015 siirryttiin sähköiseen kyselyyn myös lukioissa ja peruskouluissa. Uusin aineisto kerättiin peruskouluissa ja lukioissa 30.3.–29.5.2015 ja ammatillisissa oppilaitoksissa 9.3.–29.5.2015.

Kouluterveyskyselyn kattavuus on vaihdellut vuosina 2000–2013 peruskoulujen 8. ja 9. luokan osalta 72–84 prosentin välillä ja lukioiden 1. ja 2. vuosikurssin osalta 64–75 prosentin välillä. Ammatillisista oppilaitoksista ei ole saatavissa tarkkoja kattavuustietoja. Vuoden 2015 aineistoon saatiin vastauksia noin 50 400 peruskoululaiselta, 39 500 lukiolaiselta ja 39 000 ammattiin opiskevalta. Tutkimukseen osallistuneiden määrän lasku vuonna 2015 johtui tiedonkeruuseen liittyvistä teknisistä ongelmista. Ongelmat eivät kuitenkaan oleellisesti vaikuttaneet koko maasta raportoitavan tiedon laatuun, vaan tietoja voidaan pitää kansallisesti yleistettävänä.

Tutkimukseen vastanneiden lukumäärä tutkimusvuosina: 2000–2001: N=145 685, 2002–2003: N=153 531, 2004–2005: N=158 163, 2006–2007: N=161 889, 2008–2009: N=199 757, 2010–2011: N=192 414, 2013: N=182 864, 2015: N=120 400.

Tiedot nuorten (14–18-vuotiaiden) tupakoinnista perustuvat Tampereen yliopiston terveystieteiden yksikön joka toinen vuosi toteuttamaan Nuorten terveystapatutkimuksen. Tutkimukseen vastanneiden lukumäärä tutkimusvuosina: 1977: N=2 832, 1979: N=4 273, 1981: N=4 410, 1983: N=3 721, 1985: N=3 353, 1987: N=8 113, 1989: N=3 105, 1991: N=7 634, 1993: N=8 189, 1995: N=8 382, 1997: N=8 390, 1999: N=8 219, 2001: N=7292, 2003: N=6 761, 2005: N=6 503, 2007: N=5 840, 2009: N=5 516, 2011: N=4566, 2013: N=4158, 2015: N=7412.

Tutkimuksen vastausprosentit ovat tutkimusaikana vaihdelleet 44–88 % välillä. Vastausaktiivisuus on viime vuosina ollut laskussa, mutta vuonna 2015 vastausprosentti kuitenkin nousi prosenttiyksikön 45:een. Vuonna 2015 vastausprosentti oli pojilla 38 ja tytöillä 52.

Ympäristön tupakansavulle altistuminen

Tiedot tupakansavulle altistumisesta työpaikalla sekä tupakointitilojen järjestämisestä työpaikalla perustuvat Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimukseen ”Suomalaisen aikuisväestön terveystietoisuus ja terveys” (AVTK).

Raskauden aikainen tupakointi

Tiedot raskaudenaikaisesta tupakoinnista saadaan THL:n perinataalitalastosta (www.thl.fi/tilastot/synnyttajat).

Tupakan verollinen ja veroton kulutus

Tupakkatuotteiden verolliset kulutustiedot saadaan Tullin valmisteverotilaston verotusluvuista (<http://uljas.tulli.fi>).

Tiedot tullin rikosasioissa haltuun ottamista savukkeista on saatu Tullista.

Tupakan kulutuksen estimoinnissa on käytetty kahta tapaa. Ensinnäkin kulutukseksi on katsottu edellisen vuoden joulukuun alusta tilastovuoden marraskuun loppuun kohdistuvat verolliset tupakkatoimitukset. Menettely perustuu arvioon tupakan keskimääräisestä noin vajaan kuukauden mittaisesta varastointiajasta tukku- ja vähittäiskaupassa sekä joulukuun ns. tilinpäätösostojen ajoittumisesta oikeaan vuoteen. Toiseksi vuosittaista verollista kulutusta kuvataan kunkin vuoden tammi-joulukuun tupakkatoimituksilla. Tiedonantajien tietosuojaan takaamiseksi savukkeiksi käärittävä hienoksi leikattu tupakka on yhdistetty piippu- ja savuketupakkaan.

Tiedot verovapaiden savukkeiden ja nuuskan kulutuksesta perustuvat TNS Gallupin tekemään haastattelututkimukseen ”Tupakkatuotteiden matkustajatuontiseuranta”. Savukkeiden ja nuuskan matkustajatuontia seurataan tekemällä joka viikko valtakunnallisesti 500 puhelinhaastattelua. Otanta on toteutettu monivaiheisena ositettuna otantana. Tutkimuksen näyte edustaa Suomen 15–79 vuotta täyttäneitä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Yhden vuoden pituisen tarkasteluajanjakson tiedot perustuvat näin ollen noin 26 000 henkilön haastatteluaineistoon, josta noin 2 600 henkilöä oli käynyt ulkomailla ja vastasi matkustajatuontia koskeviin kysymyksiin. Haastattelussa selvitetään savukkeiden ja nuuskan maahantuontia kahden edellisen viikon aikana. TNS Gallup on seurannut savukkeiden matkustajatuontia vuodesta 2006 ja nuuskan tuontia vuodesta 2009 alkaen.

Tupakkatuotteiden hinnat ja verotus

Tupakkatuotteiden vähittäismyyntiarvot ja verotusarvot, tupakkaveron tuotto sekä tupakkaveron prosentiosuudet on saatu Tullista. Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot on saatu Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidosta (<http://tilastokeskus.fi/til/vtp/index.html>). Tupakkatuotteiden hintaindeksitiedot on saatu Tilastokeskuksesta.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tupakkatilaston tietojen oikeellisuus riippuu viime kädessä tiedonantajilta eli Tullilta, Tilastokeskuksesta ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta saatavien tietojen oikeellisuudesta ja tarkkuudesta. Tietojen loogisuutta verrataan laskentavaiheessa aikaisempiin, ja jos epäillään virhettä, asia tarkastetaan tiedontuottajien kanssa.

Tilastoraportin teksti on tuotettu sosiaali- ja terveysministeriön, THL:n, valtiovarainministeriön ja Valviran asiantuntijoiden yhteistyönä. Kirjoittajat vastaavat oman tekstinsä oikeellisuudesta ja tarkkuudesta.

Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tupakkatilasto ilmestyy vuosittain, ja tiedot ovat lopullisia. Ennakkotietoja ei julkaista. Tupakkatilasto julkaistaan tilastointivuotta seuraavan vuoden lokakuun loppuun mennessä.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys

Tupakkatilasto julkaistaan kerran vuodessa tilastoraporttina THL:n verkkosivuilla www.thl.fi/tilastot/tupakkatilasto. Eräitä tupakkatilaston tietoja voi poimia myös Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanetistä osoitteesta www.sotkanet.fi. Indikaattorit saa näkyviin esimerkiksi asiasanalla ”tupakointi”.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Tupakkatilaston tiedot ovat pääosin saatavissa vuodesta 1980 lähtien. Vastaavia sarjoja tupakkatuotteiden kulutuksesta vuodesta 1970 lähtien on julkaistu tutkimuksessa ”Tupakka tupakkalain jälkeen” (Tilastokeskus, tutkimuksia no 135). Vuosien 1980–2009 tupakkatilastot on laadittu Tilastokeskuksessa. Vuodesta 2010 alkaen Tupakkatilasto on tehty Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksessa.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tupakkatilasto on osa vakiintunutta tilastotuotantoa. Tilastoraportti sisältää koko maan kattavia tietoja.

Vuoden 2015 tilastoa koskevat erityiskysymykset

Aikuisväestön tupakkatuotteiden käyttöä koskevien tietojen lähteenä toimineet THL:n Aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys –tutkimus (AVTK) ja Eläkeläisten terveyskäyttäytyminen ja terveys – tutkimus (EVTK) ovat loppuneet vuonna 2014 ja niiden sijaan THL:ssa on vuodesta 2012 alkaen tehty

Alueellista terveys- ja hyvinvointitutkimusta (ATH). Vuosittain toteutettavan ATH:n kohteena on koko suomalainen aikuisväestö 20 ikävuodesta eteenpäin. Tutkimusten edustavuus on arvioitu yhtä hyväksi. Prevalenssitietoja esitetään vain niistä tuloksista, joista on saatavilla vertailukelpoista tietoa AVTK:sta/EVTK:sta ja ATH:sta. Koska ATH:n vuosittaisessa kysymyspatteristossa on vähemmän tupakatuotteiden käyttöä koskevia kysymyksiä, vuodesta 2015 alkaen ei enää saada vuosittain tietoja tupakansavulle altistumisesta ja aikuisväestön nuuskan käytöstä.